

Št. 086

**JULIJ
2013**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Marko

Nakrič, Peter Pitambar Pangerc, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosim kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana --

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.

ZA EVROPO GRE
ZA VAS GRE

Vključite se v razpravo

Evropsko leto državljanov 2013
www.evropskoletodrzavljanov.eu

vs drugi
vs enakopravni

FUNDACIJA ZA
FINANCIRANJE
INVAZIVNIH IN
HUMANITARNIH
ORGANIZACIJ
REPUBLIKE
SLOVENIJE

Natožba v tvojo prihodnost
OPREMAJOČI ORODJA INOVACIJSKA ENOTA
REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

INSP
www.insp.si

Uvodnik:

STANOVANJE NI VSE, A BREZ NJEGA NI NIČ

foto: arhiv KU

Tako nam je povedala obiskovalka iz Švice Annalis Dürr na konferenci z naslovom »Pot do trajne in varne nastanitve za stanovanjsko izključene«, ki je potekala konec maja v Ljubljani. In res, stanovanje daje ne samo zaščito pred dežjem in mrazom, ampak je tudi možnost, da se začne človekovo življenje stabilizirati, umirjati ter da se lahko začnejo urejati mnoge druge stvari, ki so v življenju na cesti morale ostajati kaotične, polne različnih tveganj in nepredvidljivosti. Stanovanje je, spet po besedah Annalis Dürr, odločujoči dejavnik za to, ali bo šla človekova pot navzgor ali pa se bo ujel v začarani krog socialne izključenosti.

Stanovanja pa so, kot vsi vemo, draga in zato težko dostopna. Velikokrat niti ni tako zelo težko stanovanja dobiti (to je, ga najeti, če le zbereš denar za prvo najemnino in morda še varščino), kot ga je težko obdržati, saj je treba za to imeti zadosten dotok denarja, reden vir dohodkov. Kako stanovanje pridobiti in obdržati, če je tvoj edini vir denarja denarna socialna pomoč v višini 260 €? Kako stanovanje pridobiti in obdržati, če imaš kronične zdravstvene težave ali si iz drugih razlogov težko zaposljiv? Kako stanovanje pridobiti in obdržati, če so se ti v letih revščine nabrali dolгови, katerih višina zaradi obresti bliskovito raste? Kako živeti v stanovanju, če si prej 10 ali več let živel na cesti in si že pozabil, kaj »se dela« med štirimi zidovi, v prostoru, ki je čisto tvoj, a tudi povsem prazen, saj je vse tvoje ostalo na mnogih ulicah, ki so bile doslej tvoja dnevna soba?

Izkušnje po mnogih deželah razvitega sveta so pokazale, da ljudje, ko po krajšem ali daljšem obdobju brezdomstva spet pridemo do stanovanja, potrebujemo podporo. Pa saj jo vedno potrebujemo, od svojih prijateljev ali družin. A tisti, ki dobimo od družin in prijateljev manj podpore, jo moramo v kritičnih trenutkih pač dobiti od nekega drugega. Zato pravijo: »Da, najprej stanovanje, a ne samo stanovanje!« To geslo govori o tem, da ljudje včasih, eni manj, drugi več, eni redki, drugi stalno, potrebujemo pomoč in podporo pri tem, da stanovanje pridobimo in obdržimo.

Naše društvo Kralji ulice je v letih 2012 in 2013 izvajalo projekt z istim imenom, kot je bil naslov zgoraj omenjene konference. V projektu smo odlično sodelovali z Javnim stanovanjskim skladom MOL, ki nam je dal v najem tri stanovanjske enote, v katere so se nastanili naši člani, in sicer tri mlade družine, z novorojenčki (enega sicer še čakamo) in tri samske osebe. Poleg te, cenovno dosti ugodne nastanitve, projekt stanovalcem nudi še druge vrste podpor: pomoč pri opremljanju stanovanj, razporejanju denarja, skrbi za stanovanje itd.

O vsem tem smo poročali na konferenci. Na njej smo sprejeli tudi zaključke, o katerih govori poseben članek v tej številki Kraljev ulice in ki (spet) opozarjajo na to, da so tako imenovana socialna ali neprofitna stanovanja tudi v naši družbi nujno potrebna, da je število ljudi, ki stanovanje potrebujejo, pa ga ne morejo dobiti, preveliko ter da mora država bolj kot doslej skrbeti za dostopnost stanovanj tistim, ki si jih najtežje privoščijo.

Bojan Dekleva

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 NEZAŽELEN OTROK
- 7 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 7 Z.G.U.B.A.
- 9 TATU ZGODBA
- 10 BITI VLJUDEN ALI NEVLJUDEN, TO NI VPRAŠANJE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE IN JOGIJA IZ TIRTHE
- 19 EU BUMERANG
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 21 KRALJEVI RECENZOR
- 22 IZZA REŠETK
- 25 »EHO« IZ TOTEGA KONCA
- 26 PODPIRAM
- 26 PISMA BRALCEV
- 26 LJUDSKA KUHNA
- 27 KLOŠARJI
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

TAUBI

foto: MG

Morda je treba začeti z vprašanjem, kdo jaz nisem. Bil sem in sem še vedno večni begavček. Že kot otrok sem zbežal od doma (a so me vrnil). Psihično zatorej nisem bil nikoli doma – bil sem zaprt v knjige in nedostopen za vsakogar ..., dokler me ni puberteta odpeljala na ulico med prave upornike (punkerje) in od tam naprej v svet alkohola, droge, zapora, psihiatrije. Vse to le zaradi iskanja nečesa, česar tako ali tako nihče ne pozna. Celo na faks sem se vpisal in tudi nekaj naredil, toda ... omama je postala moja mama in ves svet je bil le še smrdljiv in ostuden planet.

Morda me je po dolgih letih iz teh krempljev rešila Don Pierinova komuna. No, vsaj strah do droge je zbudila v meni. In sedanost je le še boj za preživetje – tudi zblojena preteklost ima pri tem del krivde. Toda ... saj na koncu tunela vendar sije sonce. Zanima me le, kako dolg je ta tunel?

CELO NA FAKS SEM
SE VPISAL IN TUDI
NEKAJ NAREDIL,
TODA ... OMAMA
JE POSTALA MOJA
MAMA IN VES
SVET JE BIL LE
ŠE SMRDLJIV IN
OSTUDEN PLANET.

Nik - posthunmo

03
KRALJI
ULICE

NEZAŽELEN OTROK

04
KRALJI
ULICE

Moja mati? Tega pravzaprav nikoli ne bom razumela. Že odkar vem zase, me ne mara, odriva stran od sebe in ji očitno ustreza, da je enega otroka zavržla, drugega pa nosi po rokah. Kralji ulice so tudi časopis zgodb in to, kar bom zapisala v tej, me muči že od nekdaj. In si ne znam razložiti, vendar je očitno tako na svetu. Ko sta se moja starša ločila, sem bila kot 12-letni otrok dodeljena materi. Vse je potekalo v redu, z malenkostmi, da je recimo mene mama tepla in pošiljala mlajšo sestro po kuhalnico, do tega, da je kasneje spoznala fanta, partnerja. Ko je kdaj popil kaj alkohola, je postal nasilen in agresiven. S sestro sva blazno trpeli tiste noči, ko je rogovilil. Glede na to, kako je delala z mano in ker je k sebi vedno bolj priklepala sestro, sem se nekega dne preprosto odločila, da pobegnem k očetu. Pika na i je bil njen partner, ki je bil res nenormalno agresiven, ko je pil, je pa ob tem dostikrat tudi pazil na naju s sestro. Ko sem očetu povedala, kako se pri mami počutim, je prevzel skrbništvo nad mano. Od takrat sem živela pri očetu. Že takoj naslednji teden sem klicala mamo, da jo vseeno še želim videvati, vendar me je 4 leta zavračala kot smet in mi venomer govorila, da sem jaz kriva, da je njen partner odšel in jo zapustil. Nisem mogla razumeti, zakaj se ne potegne zame, svojega otroka. Minevala so leta in odraščala sem pri očetu. Vsakič, ko sem jo klicala, mi je metala slušalko dol. Kasneje se je tega sovraštva navzela še sestra, izgovor pa je bil, da sem zapustila mamo. Vendar nisem obupala. Ko sem hodila v srednjo šolo, sem jo šla kdaj pogledat, takrat se je namreč za silo umirila, vendar je vedno delovala hinavsko. K očetu naj bi odšla, ker ima več denarja, njegova žena pa me bo uničila. Čutila sem, kot mi ne bi nikoli privoščila sreče ali se vsaj potrudila, da bi bil moj odnos z njo normalen in nevtralen. Ko sem bila v 3. letniku, je delala v Moskvi in naju je s sestro povabila na obisk. Sami sva leteli z avionom in začetek potovanja je bil lep. Za konec smo se zvečer napile, kupila je vodko, in nekje v Moskvi, daleč od doma, se je vse skupaj končalo s prepirom. Odločila se je, da nimam vstopa k njeni

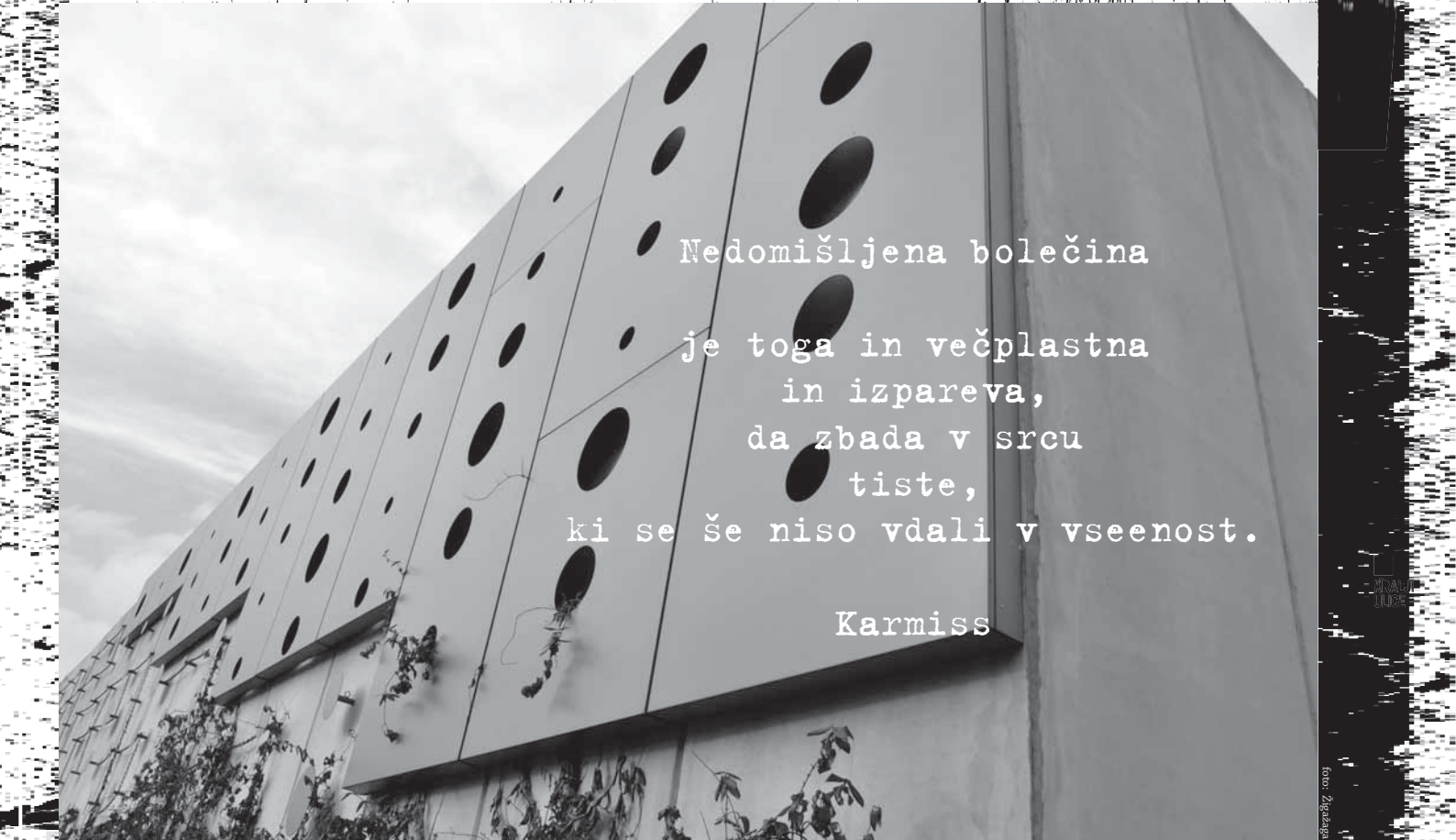
mami (moji babici), saj je bila vendar moja ideja, da grem, zato tudi nimam pravice do njenih sorodnikov. Kričala je in me žalila. Oče se še danes spomni, da je imel nedolgo po ločitvi željo, da mene in mojo sestro pelje na morje. Mama pa naju je kot majhni punčki napolnila z zgodbicami, da se, če greva, utegne zgoditi, da se v Grčiji zastrupiva z vodo, ko pa se vrneva, nje več ne bo. Ko sem bila majhna, se nisem smela igrati z otroki na cesti, ampak venomer nekaj pospravljati. Če so sošolci prišli pome, je vedno dejala, da me ni doma. Če pa sem želela koga pripeljat domov, je vse nagnala ven. Neko novo leto v srednji šoli sva s kolegico silvestrovali pri meni in prosila sem mamo, če lahko prespi pri meni. Ko naju je zjutraj videla spati na kavču, naju je brez milosti že navsezgodaj postavila na cesto. Kako me je bilo sram pred sošolko, se ne da niti opisati! Bila sem priden otrok, v šoli vedno prav dobra in nasploh zgledna punca. Vendar je na te fore in finte padala le sestra. Oče se je pač iz takšnih in drugačnih razlogov ločil od mame, sestra pa še dandanes verjame v vsako mamino laž, pripoved in izgovor, kljub temu da je že odrasla. Ko sem sama odšla, je mama jokala, to je zanjo pomenilo razpad družine, in sestra nikakor ne more pozabiti njenih solz. Nikoli se ni vprašala, kako hudo je bilo, ko je mamin partner norel in smo se selili vsake 3 mesece. Saj sem še približno pol leta poskušala živeti z mamo, vendar ni šlo. Bila je brezposelna, jaz šoloobvezna, komaj smo zbrali cekine za bencin, živeli na vikendu v gorah in se vozili v Ljubljano, saj drugega doma pač nismo imeli. Ko je oče opazil mojo stisko, se je odločil, da grem živeti k njemu. Mama tedaj pač ni bila sposobna preživljati dveh otrok. Mlajša sestra je bila tako ali tako v oskrbi pri babici. Minila so leta, ko me ni niti povohala in nekoč mi je poočitala, da sem si za to sama kriva. Ko sem bila v bolnici, ji ni bilo prida mar. Danes se ukvarjam s slikarstvom in pišem, uredila sem si tudi spletno stran. Njen prvi odziv je bil, da je bratranec neštetokrat boljši slikar, kar pa sploh ni pomembno. Ne morem razumeti nečesa drugega; če sem bila lačna, me je znala pustiti brez vsega. Nemaleokrat

Nik - posthumno

sem jo prosila za pomoč, pa mi je vedno obrnila hrbet. Kakor koli, naj se zgodi dobro ali slabo, nimam več razloga, da jo pokličem, saj je njeno sovraštvo več kot očitno. Nekoč sem se pogovarjala z neko psihologinjo, ki mi je omenila, da obstaja pri vsake toliko procentov mater t. i. »zajčji sindrom«. Podobno torej kot pri zajkljah, ki včasih ubijejo svoje mladiče. Oče mi je priznal, da je bilo ob mojem rojstvu njeno obnašanje čudno, saj me je zavračala. In je upal, da gre samo za obdobje. Pogrešam jo, vedno sem si želela njene pozornosti in ljubezni, danes pa vem, da tega ne bom dobila. Niso vsi starši ljubeči. Moja mama me ne mara in s tem moram živeti. To spoznanje je za dekle in punco hudo. Čeprav nimam svojih otrok, si težko predstavljam, da ko nekaj rodiš in je tvoje, to lahko zavržeš. Želim ji vse najboljše v življenju, vendar pa me hkrati boli in sočustvujem z vsemi samorastniki ali tistimi, ki s(m)o imeli samo enega starša. Nikoli ne pozabiš in vedno ti nekaj manjka. Mami, pa naj bo po tvoje.

Maja Klemenčič

Nedomišljena bolečina
je toga in večplastna
in izpareva,
da zbada v srcu
tiste,
ki se še niso vdali v vseenost.

Karmiss

V ENERGIJI

V ENERGIJI SMO VSI
V VEZEH.

V ENERGIJI SO VSI
KROGI SKLENJENI,
ZATO SE VSE VRAČA.

DOBRO IZSEVAŠ,
DOBRO PREJEMAŠ.

ČE NE,
SI BIL PREJ GRD,
ALI PA SO SEDAJ GRDI DRUGI;
VENDAR PAZI NA DRUŽBO.

IN SAMO V ENERGIJI,
KATERI SE
GROBA MATERIJA PODREJA,
KER JE ENERGIJA
SVOBODNA OD NJE,
ČAKA NOVA ENERGIJA.

PETER PITAMBAR PANGERC

BREZ SOLZA V OČEH

SVET V OČEH MAJHNE DEKLICE,
SVET NA KRILIH METULJA,
MAVRICA LEPIH TRENUTKOV
KOT PREDOLGO POZABLJENE SANJE POETA.

KOT PESEM ŠE NIKOLI IZPETA,
O VESELJU BREZ ŽALOSTI,
O LJUBEZNI BREZ SOVRAŠTVA,
BREZ SKRBI ZA JUTRIŠNJI DAN.

IN NAŠLA JO BO NEKJE,
NAŠLA BO NAČIN
IN ZASPALA BO TISTEGA DNE
BREZ SOLZA V OČEH.

ANGE

ANGAŽIRANA ANTROPOLOGIJA

Društvo Nigerijcev v Sloveniji, partnerska organizacija projekta EPAEMSI, o kateri smo pisali v aprilski številki, je zadnji vikend v maju poslala svojo ekipo v Romunijo. Na tem mestu delno povzemam objavo za tisk (press-release), ki jo je izdalo društvo. **Center etnokulturne raznolikosti (Ethnocultural Diversity Center)**, partnerska organizacija iz Romunije, je v mestu Cluj-Napoca gostil učeče se odrasle, predstavnike partnerskih organizacij iz Španije, Malte, Poljske, Italije, Velike Britanije in Slovenije. Udeležili so se delavnice za socialno vključevanje in reševanje konfliktov v večetničnem okolju, pri čemer je Center predstavil primere svojih najboljših praks za socialno vključenost. Sodelujoči učeči se odrasli so bili ves čas aktivni in podajali svoja mnenja in izkustva. Obiskali so tudi obnovljeni grad (Banffy Castle), katerega prenova in sedanjí namen vključujeta interese deprivilegiranih skupin. Obiskali in udeležili so se aktivnosti na podeželju, kjer so imeli možnost izkusiti način ustvarjanja dohodka socialno izključenih iz deprivilegiranih skupin v slabo poseljenih območjih. Vrhunec srečanja je bila, tako kot na Malti, konferenca o neformalnem izobraževanju za socialno vključevanje, ki je potekala v hotelu Belvedere v mestu Cluj-Napoca. Temu je sledilo medkulturno praznovanje, odprto za vse udeležence, lokalne nevladne organizacije in predstavnike javnosti. Predstavniki iz Slovenije, šest učečih se odraslih in dva mentorja – prostovoljca, so v Romuniji predstavili tudi svojo organizacijo in aktivnosti, ki jih v okviru projekta izvajamo pri nas. Naš koordinator, Anže Lenče, je bil zelo zadovoljen z izkazaním entuziazmom in interesom učečih se odraslih: »To je vsekakor najboljša motivacija za nadaljnje delo. Prav zato so naše aktivnosti v polnem zagonu, za zadnji mesec v tej sezoni pa pripravljamo še bolj medkulturno obarvana srečanja in ob tej priložnosti vabimo vse zainteresirane, da se nam pridružijo pri rednih tedenskih aktivnostih. Za več informacij se lahko obrnete direktno na društvo in z veseljem vas bomo sprejeli v svojo sredino.«

foto: Anže Lenče

Naslednji mobility izlet bo avgusta na Poljsko, v tem času pa bomo na lokalni ravni organizirali prikaz in izvedbo dobrih praks, ki smo jih spoznali v Romuniji. Poleg tega ostajamo zvesti svojem osnovnemu izhodišču, to pa je učenje slovenskega jezika in kulture, v kombinaciji s tradicijo in običaji, z namenom socialnega vključevanja v slovensko družbo. Zato smo v preteklem mesecu več pozornosti namenili učenju temeljnih slovničnih pravil in posebnosti, s katerimi je naša ljuba slovenščina, kot vemo, precej bogata. Naleteli smo na zelo dober odziv in pripravljenost svojih odraslih učencev, da se naučijo in osmislijo naučeno. V poletnem času nameravamo več pozornosti nameniti konkretni uporabnosti že osvojenega znanja pri konkretnih življenjskih situacijah in v ta namen bomo tudi organizirali dogodke in druženja na prostem, kot recimo piknik, nogometni turnir in podobno.

O vsem tem bomo kajpada poročali v naslednji številki.

Primož Časl

OSEBNA ASISTENCA ALI AGONIJA DANES

Hendikepirane osebe so osebe, ki imajo senzorne (npr. vid, sluh), intelektualne ali gibalne oviranosti in kot take potrebujejo asistenco pri vsakdanjih opravilih oziroma aktivnostih, kot so npr. kopanje, pomoč pri oblačenju, toaleti, nakupovanju, pripravi obrokov, čiščenju ali pranju ter pri izpolnjevanju obveznosti znotraj družine, vključujoč skrb za majhne otroke ali ostarele starše. Ti ljudje potrebujejo osebno asistenco, in sicer nekateri minimalno, nekateri pa kar 24-urno. Asistenti jim pomagajo na delovnem mestu, v prostem času in na potovanjih, pri komunikaciji ter nasploh organizaciji dneva, odvisno pač od posameznega primera. Pomoč asistenta je potrebna pri tistih dejavnostih, ki jih hendikepirana oseba ne zmore sama. Osebna asistenca pripomore k temu, da si posameznik izbere svoje mesto v družini, na delovnem mestu in v družbi in to skupaj z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki so za večino ljudi samoumevne. Obenem pa se hendikepiranim zagotovi, da niso več nikomur v breme in jim ni treba biti priklenjen na dom. S pomočjo osebnega

asistenta namreč lahko obiskujejo šolo, se izobražujejo in vstopajo na trg delovne sile. Kaj bi jim preostalo brez tega? Bili bi zaprti v institucijah, brez pravega človeškega dostojanstva, diskriminirani, brez dostopa do javnih dobrin, z negativnimi predsodki in socialno izključenostjo. Proti vsemu naštetemu se bori YHD – društvo za teorijo in kulturo hendikepa. Njihov globalni cilj je prizadevanje za »neodvisno življenje za vse«, projekt, s katerim se z vso zavzetostjo ukvarja Elena Pečarič, strokovna vodja tega programa. Gre za prizadevanje hendikepiranih za enake možnosti in samospoštovanje. Pomeni zahtevo po tem, da v vsakdanjem življenju pridobijo možnost izbire in nadzor nad svojimi življenji. Vsi si namreč želijo odraščati v svojih družinah, hoditi v iste šole, uporabljati avtobus, delati na delovnih mestih, ki ustrezajo njihovi izobrazbi in sposobnostim, ter ustvariti lastne družine.

S pomočjo ljudske iniciative so v letu 2012 zbrali preko 5000 potrebnih glasov podpore za predlog zakona o osebni asistenci, ki je bil

vložen junija 2012. V parlamentu je bil sprva ustavljen in nato zavržen.

Ministrstvo je dalo zavezo, da bodo nov predlog zakona vložili do konca leta 2012. Dejansko so ga ponudili javnosti preko spleta, da bi lahko posredovala svoje pripombe, predloge in pobude. Tudi društvo YHD je podalo svoje ključne pripombe. Danes stvari še vedno stojijo, kljub temu da so maja 2013 obiskali ministrico Anjo Kopač Mrakovo.

APOKALIPSA DANES

YHD se bori in vztraja že več kot 17 let. V četrtek, 30. 5., so v Slovenskem etnografskem muzeju na Metelkovi odprli razstavo fotografij likov posameznih članov v kombinaciji z asistenti in njihovimi izdelki, ki bo trajala do konca avgusta. Oglejte si priporočam!

Vir: bilten Osebna asistenca za neodvisno življenje

Arne Gorjanec

RESNIČNA PRAVLJICA

Tega ni dolgo, zgodilo se je na začetku 21. stoletja. Živela sta graščak in plemenita gospa, ki sta imela dva sinova. Starejši je bil vojščak in ni jih bilo tako izkušenih naokoli. Mlajši pa se je bolj posvečal domu in družini. Svojega brata je gledal postrani, saj ga je imelo vse rado. Tiste dni se je starejši sin vse dneve in noči boril na iskrem rjavcu, le ob kaki večji slovesnosti se je povzpел na visokega belca. Nekega dne ga je njegov zvesti konj prinesel s križarskega pohoda hudo ranjenega. Grozote, ki jih je na uničevalnem in krvavem pohodu videl, so mu ranile tudi dušo. Da bi okrevaj, je moral zapustiti vilo, ki mu jo je nekoč podaril oče, in oditi onkraj belih gora, še štirikrat dlje, kamor seže oko. Tako je ranjen zapustil svoj dom in se odšel zdraviti ter spokorit svojih grehov. Na tujem je ostal leto dni in pol. Med tem časom je spoznal dekle zlatih las in se z vsem srcem zaljubil vanjo. Tako je nekega dne napočil čas in odločil se je vrniti domov. Ko je prestopil domače duri, se je priklonil očetu in materi in jima ves srečen predstavil svojo izvoljenko Zlatolasko. Graščak jima je pripravil gostijo in plemenita gospa je bila presrečna, da se je sin vrnil domov. Mlajšega brata ni bilo doma, zato je vitez križar vprašal očeta, kje tiči. Oče mu je odvrnil, da mu je podaril vilo, v kateri je prej prebival on, vendar je po novem dobrodošel doma. Vojščak, vaje takšnih in drugačnih ran, ni pokazal zamere, ki jo je do graščaka začutil ob tej novici, temveč je prijel Zlatolasko za njeno blede dlan in odšla sta iskat srečo v širni svet. Prebrodila sta reke globoke, po suhem hodila pet dni in noči in na koncu pristala na prelepi obali,

polni rož. Še dandanes temu mestu rečejo Portorož. Vojščak si je hitro našel delo in je opustil vojaško suknjo, Zlatolaska pa jima je uredila skromen dom. Preden se je luna drugič mladila, je križar našel prijatelja, ki mu je krajšal čas. Pravila sta si zgodbe o rožljanju mečev in ljubezni do konj. Postala sta najboljša prijatelja in ponudil mu je tudi sobano v svoji hiši, da mu ni bilo treba trpeti samote, ker sam ni imel žene. Nekega dne, ko je pel blisk in je grom imel mlade, je morala Zlatolaska oditi proč, obiskat starše. Križar ji ni branil. Tako je hiša ostala prazna in medtem ko je bil na delu, jo je čuval njegov najboljši prijatelj, kajti v njej so se skrivali veliki zakladi. Ko se je tistega dne vrnil z dela, je sonce že zahajalo, vendar se mu ni spalo, čeprav je truden bil. Misli so mu uhajale k Zlatolaski. Pretekli je že mesec in dan, on pa še ni dobil novic od nje. Usedel se je za mizo, da bi igral playstation in poslušal glasbo. Takrat je opazil, da v sobani ni več ničesar vrednega. Zdaj se mu je zazdelo čudno, da so bile duri ob vstopu odklenjene. Razjezil se je in pri sosedih povprašal, ali so koga videli tisti dan okrog hiše bloditi. Tudi njegov najboljši prijatelj je bil začuden. Trdil je, da so bile duri zaklenjene in da je videl razbojnika Andreja in Dušico, ki sta trkala na vrata. Tudi sosedje so pritrdili, da so ju videli. Križarju je kri zalila lica in na obrazu se mu je jasno izrisala jeza. Čeprav se je že stemnilo, je urno skočil kvišku in odhitel na njun dom. Jezen je brcnil v vrata in ju na smrt preplašil. Medtem ko sta se skrivala pod odejo, je preiskal njuno kamrico. Odpiral je omare in skrinje, odstiral zavese, toda svojih dragocenosti ni

našel. Ker je videl, da se je na njunih licih izrisal strah, je odnehal, saj jima nič žalega ni mogel dokazati. In življenje je teklo dalje. Zlatolaska je skrbela za starše in križar jo je vneto čakal. Čas je prebival na delu in s svojim najboljšim prijateljem. Minilo je še leto in dan. Ves ta čas so mu tolarji izginjali iz skrinje, vendar je to pripisoval občasnemu pijančevanju s kolegi. Plemenita gospa je pogrešala svojega sina in je prišla na obisk. Kak dan kasneje, ko sta pri kosilu obujala spomine, so na vrata močno potrkali biriči. Plemenita gospa se je prestrašila. Misli je, da je njen sin kaj hudega storil. Toda v modro oblečeni biriči so jo pomirili, ko so ji pojasnili, da iščejo sostanovca njenega sina. Vstopili so v hišo in jo temeljito preiskali. Križar je s presenečenim pogledom na obrazu izvedel, da je njegov najboljši prijatelj v ječi. Ves čas je razbojnik kradel po celi obali, starejšemu sinu pa se ni niti sanjalo, da je prenočeval z lopovom in na razniju z njim dostikrat sukal ukradeno gos. Tedaj se mu je posvetilo tudi, kam so izginjale njegove dragocenosti, in taisti dan mu je začela siveti brada. Ostarelemu graščaku in plemeniti gospe je odpustil, se pobotal z mlajšim bratom in vrnil domov. Kmalu se mu je pridružila tudi Zlatolaska in v dom sta se vrnili ljubezen in nebeška milost. Včasih so naši najboljši prijatelji bolj izprijeni kakor naši sovražniki. Še dandanes je križar skromen, pogumen in dobrega srca, prave prijatelje pa ceni bolj kot največji zaklad na celi zemljici. In potem je bilo ...

Križar

Z.G.U.B.A., HUMORESKA 11. DEL

Ker moja kariera v gradbeništvu očitno ni imela prihodnosti, sem začel iskati alternativne poti zaposlitve. Doma je namreč ves prihodek šel za mamin in očetov šnops. Ker pa sem tudi jaz imel določene potrebe, sem nujno rabil stalen dohodek. Po zelo čudnem naključju sem, ne boste verjeli, dobil še eno službo. Pri tem je bilo čudno dejstvo, da je možakar stopil do mene na trolu. Ne vem, ali sem res izgledal tako obupan ali pa je bil on še bolj obupan od mene. Delal naj bi kot čistilec industrijskih naprav v Žitu. Na črno, seveda. Verjetno se spomnite moje dogodivščine s smejočimi metlami, ampak tukaj je prišel na vrsto neubogljivi šlauf, ki je prvič, ko sem ga vzel v roko, naredil pravo poplavo, ne samo v sobici, v kateri sem skušal delati, temveč tudi v večini proizvodne hale. To se je pripetilo že na moj prvi dan in nekako upravičeno sem domneval, da na tem delovnem mestu ne bom imel možnosti dočakati

pokojnine. Še en problem se je pojavil. Te naprave so bile zelo zapacane z raznimi oblikami testa, sadja in ostalih produktov, ki so jih pač proizvajali v obratu zamrznjene hrane, tako da sem se kljub halji po vsakem koncu šihta znašel z ostanki hrane na svoji obleki. Večkrat se je zgodilo, da me voznik trole ni spustil na avtobus. Spet drugič je polovica potnikov kar sama od sebe zapustila avtobus, ker s hrano pride, milo rečeno, tudi neprijeten vonj, še posebej, če se je delalo sojine polpete. Tako sem prišel do zaključka, da bom moral obupati nad to službo, če se hočem še kdaj pojaviti v javnosti.

Marko Nakrić

LEGENDA O KAVNEM ZRNU

Pred kratkim sem sedel skupaj s svojo teto ob kavi. Ker vem, da je zelo pobožna in zahaja skoraj vsak dan v bližnjo cerkev, sem se hotel malo pošaliti in sem si zanjo izmislil naslednjo »legendo«.

Pred davnimi časi je Naš Preljubi Gospod Jezus Kristus hodil po Zemlji. Dolgo je že hodil in počasi se ga je loteval spanec. On pa je tistega dne moral priti do kraja, ki je bil še zelo daleč pred njim. Jezus se je odločil, da naredi kratek odmor, in je potrkal na vrata samotne hiše, da bi poprosil za malo vode in se odžejal. Odprl mu je preprost starejši možak in ga prijazno vprašal, kaj želi. Ko je slišal, da popotnik, ki je bil sam Gospod Jezus – česar pa možak seveda ni opazil –, prosi samo za malo vode, se je nasmehnil in rekel: »Človek, zate imam nekaj veliko boljšega. Vstopi in poskusi!« Tako je Jezus vstopil v hišo, kjer mu je takoj udaril v nosnici nenavaden, a izredno prijeten vonj. Bil je to vonj pravkar skuhan kave. Nalila sta si, počasi skupaj pila in se med tem pogovarjala čisto običajne stvari. Potem je Jezus vstal in se zahvalil za gostoljubje, nato pa možaku rekel: »Jaz sem Preljubi Gospod Jezus Kristus osebno. Ker vidim, da si dober človek, ti svetujem, da takrat, ko napoči tvoja poslednja ura, pogoltnes zrno kave, če pa tega ne boš zmoget, daj zrno v hlačni žep ali pa prosi koga v bližini, da ti pri tem pomaga.« Potem ga je še blagoslovil, se poslovil in naglo nadaljeval svojo pot. Preteklo je veliko let in možak, ki je Jezusu ponudil kavo, se je postaral, oslabel in

nenadoma je nekdo potrkal na vrata. Bila je Botra Smrt osebno, z nabrušeno koso in votlim pogledom. »A že?« je bilo edino, kar je uspel zgrozni možak spustiti iz grla. Ko se je malo zbral, je prosil Botro Smrt, če mu dovoli pogoltniti kavno zrno, preden ona opravi svoje poslanstvo. Žal pa je vso kavo že zmlal, zato nikakor ni uspel najti enega samega celega kavnega zrna. Obupan se je vrnil pred votli pogled Botre Smrti in ji vse razložil. Smrt se je suho zasmejala, vtaknila svojo koščeno roko v mošnjiček za pasom in privlekla na dan pest kavnih zrn. »Si mislil, da jaz ne pijem kave, aaaaa?« je rekla. »Nič si nisem mislil, Botrica,« je zamomljaval možak in pri priči pogoltnil zrno. Čez nekaj kratkih trenutkov je bil zgoraj pri vratih, ki jih upravlja Sveti Peter. Če bi možak znal angleško, bi na tablici na njegovih prsih lahko prebral: *Door Manager*. Peter je rekel: »Vidim, da dišiš po kavi. Obrni žepe. Odpri usta in reci 'aaaa'.« Potem je med zadovoljnim prikimavanjem dejal: »Ti si torej ta ...« Na stečaj je odprl nebeška vrata in mu naročil, naj se drži desne, dokler ne pride do manjših belih vrat, skozi katera naj kar pogumno stopi.

Možak ga je ubogal. Našel je vrata, jih odprl in kar pogumno vstopil v lično kavno kuhinjo z vsem potrebnim za pripravo raznovrstne kave. Tam je počakal, dokler ga niso poklicali pred Božje Obličje. Sam Jezus osebno mu je dal napotek: »Odslej boš imel eno samo prijetno zadolžitev: vsako jutro boš skuhal štiri kave – prvo za Boga Očeta,

Tjaša Žurga-Zabkar

drugo za Svetega Duha in tretjo Zame. Četrta pa je seveda tvoja. Saj te ne prosim preveč?« Možak je odkimal in zatrdil, da mu bo vloga božjega kuharja kave v največjo čast in veselje – na vekov veke.

Od takrat v nebesih vsako jutro nebeško zadiši po kavi, vendar samo v bližini kavne kuhinje in okrog božjega prestola.

Kdor si je nebesa predstavljal kot eno samo ogromno bleščečo dvorano, pa mora k arhitekturi onostranstva zdaj dodati še sedem kvadratnih metrov kavne kuhinje z vsem, kar sodi vanjo.

Takšen je konec moje »legende«. Z mojo staro bogaboječo teto sva že popila svoji kavi. Ravno sem splaknil z vodo kavni škodelici, ko je nenadoma nekdo potrkal na vrata ...

Jurij Kunaver

ZGODBA O ..., 3. DEL

Pietro Gelmini je Alfreda odpeljal domov. Še danes je znano, da ni vedel, kako mu pomagati, niti ni dobro vedel, kdo ali kaj je, ni se mu niti sanjalo, s kakšnim problemom se je srečal; je pa to očitno čutila njegova sestra, ki mu je stregla (kuhala, pospravljala stanovanje ...) in mu je tudi zagrozila, da ga bo zapustila, če bo doma zadrževal narkomana. Toda Pietro Gelimini ni popustil – počasi se je preobračal v novo ime: Don Pierino in tako postajal in postal oče vseh narkomanov in odvisnežev. Ko je začel Alfredo živeti pri njem, še ni vedel, kako naj mu pomaga. Toda počasi, počasi je prihajalo do nekih variant, ki bi bile lahko pozitivne. Alfredo je bil pač narkoman, kar pomeni: kradljivec, manipulator, izmuzljivec, notoričen lažnivec ... Don Pierino bi se moral s tem soočiti, pa se takrat očitno še ni mogel in to je Alfredo

lepo izkoriščal. Kdo se še spomni, da je na reki Tevere sredi Rima na ribiško palico lovil ribe? Saj jih ni! S trnkom ni lovil rib, temveč je imel nanje pritrjene dozice droge. Nihče tega ni ugotovil, dokler se niso karabinjerji poglobili v njegov ribolov. Ujeli so ga in ga seveda zaprli ... toda ... Kar pa še ni bilo vse. Kaj vse je Don Pierino izgubil v navzočnosti Alfreda, ki je bil pač narkoman in mu ni bilo mar, kje je, vendar se je zanimal le o tem, kar potrebuje! Pač, tipično narkomansko. Zmanjkovalo je hrane, oblek ..., kar pa je bilo najvrednejše, zmanjkalo je prstan, ki ga je Don Pierino dobil v Vatikanu. Težak, zlat prstan.

Don Pierina to ni ustavilo.

Taubi

Tjaša Žurga-Zabkar

TATU ZGODBA

Tatu je nastal v zaporu, in sicer v lastni izvedbi. Ob begu v knjige, ravno sem bral knjigo o Jin – Jangu, sem tam odkril heksagram večnega miru (to je to). Z navadno šivanko in tinto sem heksagram enostavno prenesel na svojo ramo.

Taubi

foto: Žiga Žaga

09
KRALJI
ULICE

**DOMINANTNA SVINJA,
NIKAR NE SKLANJAJ GLAVE,
PRIJATELJICA DRAGA.
TUDI JAZ PRITISKAM NA STIKALO S HRANO,
DA BOMO VSI SITI.
ZDRAVJE.
UPANJE JE TREBA IMETI.
IN EKSPERIMENT POD KONTROLIRANIMI POGOJI.**

KARMISS

Lahko sem car, lahko sem klošar,
lahko sem pameten ali neumen,
lahko sem nežen ali grob,
lahko sem prijazen ali tečen,
lahko sem vse ali pa nič.

Ampak vedno bom
božji služabnik.

Kavica

ČE BI SE ŠE ENKRAT RODIL, BI BIL NAJRAJE TAJKUN.

GREGOR B. HANN

BITI VLJUDEN ALI NEVLJUDEN, TO NI VPRAŠANJE

010
KRALJI
ULICE

Pred leti sem bil odvisnik od prepovedanih substanc in zato sem tudi živel takšno življenje, življenje odvisnika. V tem času sem bil v komuni, zaporu in ne vem več, pri katerih centrih, skupinah ali organizacijah, od vladnih do nevladnih, vse le zato, da bi se rešil odvisnosti. Najbolj od vsega pa sem se želel rešiti tovrstnega načina življenja (neučakanosti, laganja, nepoštenosti, lenobe, sebičnosti ...). V vsem tem času, ko sem iskal pomoč, do ljudi, ki so mi želeli pomagati po njihovih najboljših močeh, nisem bil nevljuden in nesramen.

Včasih je res prišlo do nesporazuma ali prepira, a sem po razmisleku vedno spoznal, da mi oseba, s katero sem prišel v konflikt, želi pomagati. Zavedal sem se, da ljudje, ki delajo z odvisniki, niso super ljudje, ki bi vedeli čisto vse o odvisnosti in o tem, kako naj svetujejo osebi, da bo ta zadovoljna z njihovim nasvetom ali odgovorom. Vem le, da se večina ljudi, ki pomaga odvisnikom, uči od primera do primera, saj smo tudi odvisniki zelo različni. Skupno nam je le to, da smo od nečesa odvisni. Vem tudi to, da bi vsi, ki delajo z odvisniki, lahko opravljali druga dela, pri katerih se ne bi tako zdravstveno kot tudi psihično izpostavljali, a tega ne naredijo. Zavedajo se, da so tudi odvisniki ljudje, ki potrebujejo pomoč. Lahko bi delali v pisarnah in z odvisniki imeli opravka samo takrat, ko bi bilo to nujno potrebno. Na primer: doktorji in sestre iz metadonske ambulante bi lahko delali v splošnih ambulantah, socialni delavci v nevladnih organizacijah bi lahko delali na centrih za socialno delo, v različnih zavodih, šolah ..., prav tako psihiatri in psihologi. Vsi bi lahko našli službe kje drugje! Zato bi bilo lepo, da bi odvisniki njihovo delo cenili.

Laura Likar

Smešno je, da jih veliko meni, da jih morajo zaposleni v dnevni centrih takoj postreči, kot v najboljši restavraciji, z vsem, kar pač je na voljo v določenem dnevnem centru. Kot že rečeno, takoj, drugače se že pritožujejo in nergajo, da so oni upravičeni do tega in onega. Oprostite vsi, ki tako mislite, saj niste upravičeni do ničesar. Vse je dobra volja ljudi, ki tam delajo in se trudijo za vas ter za to, da bi bilo vaše življenje vsaj za trenutek malo boljše.

Zato vam polagam na srce; ko boste slabe volje, jezni na vse okrog sebe, ko vam v življenju ne bo šlo tako, kot si želite, ko ne boste dobili, kar želite, takrat ne bodite nevljudni in nesramni do ljudi, ki vam želijo pomagati, ki se do vas vedejo spoštljivo in vas imajo za ljudi, ki imajo probleme z odvisnostjo, ne pa za barabe, ki bi jih bilo treba umakniti z ulic, zapreti v umobolnice, zapor ali poslati na Goli otok, v veliko primerih celo postaviti pred

zid in postreliti. Zavedajte se, da ni vsem ljudem vseeno za odvisnike in ljudi z roba družbe.

Vprašajte se, kakšni ste vi do ljudi, ki se vsak dan ukvarjajo z vami, in nato razmislite o svojem vedenju do njih. Če spoznate, da to ni bilo spoštljivo in korektno, lahko še zmeraj popravite vtis in kdaj pa kdaj komu od zaposlenih rečete hvala!

Mata

[REDACTED]

Zdraviliške premise

Loto,
hvala ti za sanje.

Karmiss

[REDACTED]

NE ŽELIM VELJATI ZA PAMETNEGA, SAJ PAMETNIH NIHČE NE SPOŠTUJE.

JURIJ KUNAVER

MISTERIJ MIZERIJE

Ne bom pisal o politiki ali ekonomiji, saj sem že večkrat pisal, da tega ne obvladam. Toda misterij mizerije je našo podalpsko deželico zajel kot tornado ZDA. Zakaj? Le kaj se dogaja tako monstroznega, da smo ljudje obsojeni na životarjenje? Zakaj se plani prihodnosti kar preko noči rušijo in podirajo, kot se topi in lomi led na Arktiki? Le zakaj se vsak dan več ljudi postavlja v vrste t. i. ljudskih kuhinj, kjer dobijo zastoj hrano?

Gremo po vrsti, v kateri sem tudi jaz mali člen. Ko odprete na internetu stran Zavoda za zaposlovanje, doživite šok. Datum je 26. 5. 2013 in ura šele 11 (dopoldne!), vas pa dobesedno priklene na sedež. Tam namreč piše, da je v Sloveniji 119.557 nezaposlenih in vsem njim/nam nudijo 757 prostih delovnih mest. Se hecemo ali pa ...? Je to možno, ko je bilo včasih dela za vse, ki so hoteli delati? Kam bomo danes z vsemi temi, ki bi radi delali, pa nimamo kje?

Včasih sedim v parku in globoko razmišljam ... Ima vse skupaj sploh še kakšen smisel? Borim se zase in če že dobim delo (na črno), debelim rit nekemu drugemu, sam pa niti ne vem, če bom za svoje delo plačan. Če sem odkrit, te v polovici primerov brez plačila odženejo, češ da si klošar, narkoman, alkoholik ..., in čeprav si dal vse od sebe, se vprašaš: »Pa se mi sploh splača delati za nekoga?«

Zdaj bodo stopili v bran prostovoljci, ki na veliko pomagajo ljudem, ki se borijo za neko socialno pravico. Po eni strani imajo prav. Toda kdaj bo ta socialna pravica prišla? Z zategovanjem pasov nekakšnih delavcev javne uprave? Ja, ampak katerih? Tistih, ki zaslužijo mesečno 600 EUR ali tistih, ki zaslužijo 3000 EUR in več? Prostovoljci, ki delajo za dobrobit drugih, se očitno javno in tiho, brez nekih slavohlepnih besed, držijo ob strani in pomagajo; »neprostovoljci« pa se s herojskimi besedami podajajo v prve vrste in ob tem kasirajo honorar. Žal, tako je!

In kako naj bi šli naprej v neko svetlo prihodnost »zelene podalpske dežele«? Saj smo vam vendar dali krožnik

enolončnice! Plačali smo vam sem in tja kakšno položnico, ki si je sami niste mogli – in ni presegala svojih 30 EUR; vendar pustite naše lepe plače, s katerimi si lahko privoščimo mirno življenje. No, kdo ga ima?

Vračam se nase ... V vsej tej recesiji in krizi sem si našel delo. Delal sem kot bedak – fizično, težaško. Ker sem pač delal na črno, sem se dogovoril za dnevno izplačilo, ki pa je za delodajalca veljalo le prvi dan. In potem ... dajmo rajcat svoje delavce – telefonski pogovori, slučajni odgovori, nedosegljivost in še kaj, skratka en teden delaš zastoj in potem ugotoviš, da denarja ne bo nikoli. Nikoli?! Žal je že tako in to niti ni moja prva izkušnja. Včasih se mora človek pač soočiti s tem, da je potegnil kratko. Kot je rekel že stari Seneka: »Življenje ni nič drugega kot dolg trening za smrt.« Za nekoga težji in za nekoga lažji, dodajam jaz.

Kaj narediti? Nič? Čakati na boljše čase? Nikakor! Truditi se živeti v okviru možnosti. Verjemite, če pride do apokalipse – in ta je očitno zelo blizu –, bomo mi z 200 EUR mesečno lažje preživel kot oni z 2000 EUR. To je naša *pool position*. Le zato mi gre še na smeh.

Pa vseeno, do tam je treba še priti. Bomo kmalu?!

Nekateri mi govorijo, naj delodajalca prijavim inšpekciji za delo ... In kaj bom s tem rešil? V preteklosti sem že poskusil, pa rezultatov ni bilo – vsaj zame ne. Ni dokazov, ni inšpektorjev, delodajalci so premajhne ribe in že zdaj v Sloveniji ribarimo v kalnem in to z velikimi riboni.

No, saj bo enkrat lepše, kot sem napisal v enem od uvodnikov v KU, ker na koncu tunela sije sonce. Včasih si prav želim, da bi to sonce nekoga skurilo kot grmada. Da bi ga požgalo, da bi obžaloval vse, kar je naredil preprostemu človeku, ki je garal kot nor in je na koncu ostal brez vsega. Toda javno še vedno drži tisti izgovor: vsega je kriva recesija. Sem jaz kriv zanjo? Je navaden delavec, ki se bori za golo preživetje, kriv za recesijo? Kdo je kriv?! Spet smo v labirintu, kjer ni odgovora oziroma kjer si ga vsak razlaga, kot se mu zdi. Le tisti v najnižjih kastah družbenega sistema nimajo odgovora, čeprav tega vsi bolj ali manj poznajo. Kdaj smo ga pa že dobili?! (Odgovor namreč.) Nikoli, pa še takrat ne.

Taubi

Laura Ličer

NEK AJ

cestnih

PRESTOP Z ŽELEZNIŠKE POSTAJE V ZADOBROVO

Na železniški postaji sem bival približno pol leta, kar z drugimi besedami pomeni, da sem spal v bazi. Notri je sicer bila električna, sam pa sem tja privlekel še blazino in odejo, oboje sem dobil pri Kraljih. Tam sem se počutil za silo v redu, saj poleti je bilo toplo, ko pa je začel gristi mraz, je postalo preveč neprijetno. Kolega mi je dal telefonsko številko možakarja, ki oddaja sobo na naslovu v Polju. Tam si dva deliva sobo, vendar je moj čimer odšel in sem trenutno sam. V hiši je prostora vsaj še za dvanajst ljudi. Počutim se v redu, saj sem končno na toplem, imam tuš in kopalnico, pa tudi najemnino zmorem pokriti.

Marko Kepa

NA CESTI SEM POČEL ŽE MARSIKAJ

Na cesti sem počel že marsikaj. Že kmalu po rojstvu sem moral prvič na cesto! Iz porodnišnice domov smo šli verjetno po cesti.

Ko sem malo zrasel, smo se igrali na cesti. Takrat so bile ceste v glavnem brez asfalta. To pomeni prah, luknje, luže in blato.

Cesta pomeni gibanje. Na cesti nihče ne počiva. Celo delal sem že na cesti. Cestno podjetje Ljubljana, lepi časi. Zaposlen sem bil en mesec. Poizkusno, v enem mesecu so spoznali, da delam več škode kot koristi in so me odpustili. Pa sem bil spet na cesti.

Najraje imam cesto, ki pelje domov. Zanimivo? Pred par leti sem imel

najraje cesto, ki je peljala od doma, vseeno kam, samo stran. Stran od trpljenja, odrekovanja, stran od nasilja in poniževanja. Po cesti sem že hodil peš in se vozil. Tudi iz luže sem že pil. Pa ne nobenmu povedat.

Kavica

ALKOTERAPIJA

V ponedeljek si še ves pijan, utrujen in zaspan, skurjene oči imaš in iz ust ti fajn smrdi.

V torek maček te preganja in tebi se še vedno sanja, rad bi legel in zaspal, za dobro juhco vse bi dal.

Sreda te, skoz okno gleda, kot bi videla medveda, kam izginili so vsi, ostal si le še ti.

V četrtek skor si mrtev, ker od šnopca bil si žrtev, čakaš le na nov začetek in da pride petek.

Petek pa je sodni dan, s pr'jatlji boš spet pijan, v beznico se podaš, pivu se prodaš.

V soboto je lepo, ko duša zapusti telo, alkoholu ni meja, spiješ vse do dna.

Za nedeljo pa se ve, da se piti nič ne sme, pazi mal na svoja jetra, če ne, boš vidu svet'ga Petra.

Alkoholizija
alkoterapija
alkosvinjarija
alkoparodija.

Jani Zupan

GEBURT DER NATION

Kriminal, inflacija, brezposelnost, droga, tajkuni... Postali smo bedni. Včasih smo v Beogradu za dan mladosti - 25. maj - prisegali na

bratstvo in enotnost, danes pa smo postali bruseljski hlapci. Padla je SDS in stavim, da sedanja vlada ne bo zdržala eno leto. Zakoni so taki, pokojnin ne bo, en Janez in drug Janez in en mali Janezek se bodo skupaj kopali. Zakoni so v stilu, kdo da več. Bolje biti zadnji v mestu, kot prvi na vasi. V Yugi so imeli naše izdelke radi in se grebli zanje. Le vkup, le vkup, ubogi Ljubljanci, če naročite pivo na Štajerskem, dajte kar laškega, v Ljubljani pa s ponosom recite: »Čuj ti, f Ljubljani si.«

Nikoli ni tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše.

Bruselj pritiska, Korošica pa se lepo oblači, poleg tega mladino razdeljujejo na partizanske in krščanske.

Ali ne bi bilo dobro izstopiti iz EU in vzeti tolar nazaj?

Lep 4. julij, DAN BORCA, želim in nasvidenje v 4. reichu.

Črtomir Clonsky

ŽIVALI

Netopirji, miši, psi, podgane, vzamemo vse, sam da zadane! Dost' imamo te kemije, ker razganja nas od energije, ne strup ne človek nas ne ubije!

Ko v soju noči razkazujemo moči, kdo upa si pogledat smrti v oči? Živali imamo posebne moči in še preden se vam zjasni, za vaše aktivnosti vemo mi.

Miš&Šišmiš

BREZDOMKA

V dežju se umijem, na soncu ogrejem, ponoč' zvezde štejem in čakam na utrinke, polna želja.

Neda

POBEGLI ČAS

V smukaški preži
čez drn in strn,
od jutra do mraka
ta smrdljivi čas beži,
mimo klopic, podhodov,
mimo vagonov, kleti,
mimo mostov in križev
na podstrešju se ustavi:
tam klošar na krpah zapira oči.

Sneg, dež, toča in vihar,
včasih vse naenkrat,
je preveč za eno usrano življenje.
»Zdaj 'mam pa dost', za nič mi ni mar,
so zibelko vile s trnjem ovile
in položile k meni mokro pošast,
trpljenje!«

Zdaj štekam, da ljubezen do
stekleničke
je ljubezen na prvi in zadnji pogled.
Vse se mi fučka! Nazdravljam v slovo!
Verjamem,
da brez romantike in viteštva ne gre,
samo trenutek si ukradam
in grem na svoj pogreb.

Katarina Kalaba

ANEKDOTE IZ PRODAJE

100 EUR

Gospod je plačeval parkirnino na
parkirnem avtomatu. Ponudila
sem mu novo revijo Kraljev ulice,
ki je ravnokar izšla, saj smo bili na
začetku meseca. Najprej se sploh
ni zmenil zame, ko pa je zaključil s
plačevanjem parkirnine, se je obrnil
k meni in rekel: »Madona, tok vas je,
da bi človek potreboval 100 EUR, če
bi hotel vsakemu dat, pa še ne bi bilo
dovolj! Samo na poti čez mesto sem
srečal 5 prodajalcev.« Odgovorila sem
mu, da sploh ni potrebno, da kupi
od vsakega, temveč naj se odloči za
tistega prodajalca, ki mu je najbolj
simpatičen. Gospod se je samo
nasmejaj, odgovoril pa nič.

Anistella

ŽURNAL

Ker se moje delovno mesto
nahaaja poleg stojala za brezplačnik
Žurnal, večkrat pade vprašanje, če
imam Žurnal. Ne vem sicer, koliko
ljudi je nepismenih ali slabovidnih,
ampak že sama oblika Kraljev je
zelo drugačna od samega videza
in koncepta maloprej omenjenega
brezplačnika. Dostikrat se mi tudi
zazdi, da mislijo, da ponujam
reklame in si hočejo postreči sami -
mi torej enostavno vzeti izvod iz rok.
Ob priliki sem se več kot deset minut
prepiral z neko gospo in ji skušal
dopovedati, da revija stane nič več in
nič manj kot en evro. Njen argument
je bil, da na stojalu piše brezplačno.
Moj odgovor pa se je glasil, da je več
kot očitno pismena, zato naj malo
bolje pogleda, kaj držim v rokah.
Še posebej pa naj svojo pozornost
namenijo kotičku na naslovnici revije,
kjer razločno piše: 1 €.

Marko Nakrič

NEVARNI ROBNIKI

Tisti, ki je prejšnji mesec bral mojo
anekdoto iz prodaje, se verjetno
spomni, da sem napisal, kako hočejo
ljudje pomotoma vstopiti čez vrata
trgovine, ki so namenjena izhodu,
torej skozi neprava. Zato jih je treba
non-stop opozarjati. Je pa poleg
tega pred Hoferjem v bližini UKC-ja
še en večji problem. Pot, po
kateri prideš do tam, ima namreč
med kolesarsko stezo in stezo za
pešce postavljen robnik, kar sicer
ni običajno. Zato se zgodi, da
dnevno tam pade vsaj en kolesar,
ki zadane v robnik. Pa niti ne bi bil
takšen problem, če bi se peš (samo)
spotaknil. Huje je, če s kolesom
zadane obenj. Verjemite, videl sem
že spektakularne padce, ki pa so se
na srečo vsi dobro končali, morda le
s kakšno prasko. Če mene vprašate,
bi bilo bolje, če robnik ne bi ločeval
kolesarske steze in pločnika,
namenjenega pešcem, in bi bilo
oboje na istem nivoju, torej ravno.
Sicer lahko taisti robnik povzroči
neljubo nesrečo.

Stripi

TRIS

Sicer bolj poredkoma prodajam Kralje,
doma imava s partnerjem namreč
hčerko, staro 15 mesecev. Vendar če
nam kaj zmanjka, grem in naredim.

Prvič: Pred Mercatorjem v Šiški
ponudim časopis, rekoč: »Dober dan,
gospa, vam lahko ponudim Kralje?«
Njen odgovor: »Da vas ni sram, mene
bi bilo!« Brez kakršnih koli zadržkov
odgovorim: »Ne, ni me sram.« Nakar
pristopi do mene gospod, ki se ravno
vrača iz trgovine, in poreče: »Takšne
imajo dost', ampak one dajo rajši v
cerkev.« Nastmejim se mu, češ da to
vem, on pa mi v roke stisne 50 centov in
mi zaželi lep dan.

Drugič: »Dober dan. Kralji, nova
številka!« me pozdravi, ko pridem iz
trgovine. »2 eura je, ne?« še povpraša.
Odvrnem, da ne, da je le evro, on pa: »Je
že v redu.« Kot ponavadi se zahvalim
za radodarnost in zaželim lep dan še
naprej.

Tretjič: Časopis ponudim očetu s hčerko
v naročju, ki mi zanj odšteje 2 €. »S tem
vam ne bom rešil življenja,« pristavi.
»Ampak ste mi pa sedaj pomagali, da
imamo, kar potrebujemo«, ga dopolnim.

Tanč

PROŠNJA ZA ARHIVSKI IZVOD

Starejša gospa, ki večinoma redno
kupi Kralje ulice od mene, me je
prejšnji teden vprašala po starejših
izvodih revije. Povedal sem ji, da naj
gre, če jih želi imeti, v dnevni center
Kraljev ulice in jih tam kupi. Gospa
se mi je zahvalila za informacijo in
nekaj dni kasneje spet prišla do mene.
Prosila me je, če bi ji lahko jaz prinesel
te izvode, ki si jih želi, saj ona nima
možnosti iti ponje. Seveda sem ji bil
tako pripravljen pomagati. Ko mi je
prinesla seznam izvodov, sem bil kar
malo presenečen, saj je gospa želela
kar precej revij. Naslednjič, ko sva
se videla, sem ji izročil vse, kar si je
želela. Prvič, odkar prodajam, se mi
je namreč zgodilo, da sem prodal 18
izvodov revije naenkrat in to celo eni
osebi. Gospa pa je bila tudi vesela, saj
sem ji prihranil pot v center mesta.

Perice

Športni Kralji ulice:

DAN ČETRTNE SKUPNOSTI NOVE JARŠE v VOJAŠNICI MOSTE, 1. 6. 2013 (ŠPORT IN KULINARIKA)

V sklopu dogodka je bil organiziran turnir v malem nogometu, na ogled je bilo nekaj vojaških vozil (helikopter), ne smemo pa pozabiti niti na kuhanje ...

Do sedaj smo se Kralji izkazali v športu, predvsem v malem nogometu in pri prodaji časopisa. Toda dva bivša nogometaša Kraljev Vili Volaj, Darko Majtan ter profesionalni kuhar Mitja Križančič smo se odločili, da skočimo še malo v kuharske vode. Bili smo namreč povabljeni na tekmovanje v kuhanju bograča. Kralji ne bi bili Kralji, če se ne bi odzvali, sicer pa lačen že ve, kako najboljše kuhati. Naš profi Mitja si je res vzel kar nekaj časa, da je nama, vajencema, dotolmačil, da kuharnica ni žoga. Nogometaši namreč precej radi malce zadržblamo, v kuhinji je pa vse bolj natančno in po mericah. Mitja je torej zagotovo vzel kako pomirjevalo, da je lahko zdržal z nama ta tečaj kuhanja. Je pa res, da brez Bojanovega vodstva in naših kraljev ne bi mogli tekmovati. Vsem se iz srca zahvaljujemo za vso podporo. Imeli smo celo kuharske drese, prav take čepice in za povrh strastne navijače. Še enkrat hvala vsem, naslednjič pa obljubim, da dobite kako porcijo. Saj že veste, kako to gre. No, pri nogometu si ravno ni treba umivat rok za

014
KRALJI
ULICE

foto: Janez Kompare

vsak gol, tukaj pa stalno vprašanja: »A si se umil?« Mitja, saj vem, da je higiena pomembna, ampak toliko se nisem umival že od decembra. Take higiene nogometaši pač nismo vajeni. Je že tako, da se po turnirju stuširamo ali pa tudi ne. Ampak v kuhinji vladata red in higiena pa pika. Midva sva imela probleme predvsem z najinim mentorjem. Čisto nič mu ni bilo prav – gremo na pivo, ni v redu, ne gremo na pivo, ni v redu ... Nikakor mu ni bilo jasno, da sva samo vajenca. »Pa ne tako mešat!« in podobne izjave. Nič nisva prav naredila: Vili je pretanko narezal čebulo, ogenj je bil najprej premajhen, potem prevelik ... A on mogoče preveč Ramseyja gleda, da je tako tečen? Z Vilijem sva imela že resen namen iti v šolo za kuharje, ker jih baje primanjkuje, zdaj sva pa že malce v dvomih. Če se prijatelj tako dere nate, kako bo šele, če se resno odločiva in naju dobi v roke en ta pravi šef kuhinje? No, na koncu je bil najin Mitja še kar zadovoljen, saj je bil naš (očitno premajhen) kotliček najbolje obiskan. Premagala nas je samo vojaška kuhinja in to na prvem tekmovanju v kuhanju, kjer smo dosegli lepo drugo mesto. Torej: kdor rabi kuharje, naj pokliče Kralje pa se dogovorimo.

Dare Majtan

foto: Janez Kompare

RADI IMAMO LITVO

To so besede, s katerimi sem začela zgodbo o Litvi. Naj se za začetek predstavim: sem Kristina, študentka na trimesečni izmenjavi v Sloveniji, svojo prakso pa sem opravljala na društvu Kralji ulice. Za zaključek svojega bivanja sem obiskovalcem dnevnega centra pripravila predstavitev Litve: kratek pregled geografskih značilnosti, politične ureditve, načinov izobraževanja in ekonomske situacije v deželi. Kasneje sem omenila še nekaj svetovno uveljavljenih rojakov, kot so: dvigalec uteži Žydrunas Savickas, operna diva Violeta Urman, modni oblikovalec Josef Statkus in nekaj najbolj znanih košarkašev. Udeležencem sem predstavila nekaj naših tradicionalnih jedi, lahko so preizkusili leno pecivo (po litvansko – tingynis), ki je v bistvu pecivo iz skute z začimbami in čežano. Prav tako sem jim pokazala slike in tudi opisala čudovita naravna področja Litve, ki so zaščitena v sklopu UNESCO-vega seznama svetovne dediščine.

Proti koncu svoje predstavitve sem navedla še nekaj zanimivih in

foto: Žigra Jurga

zabavnih običajev naše sicer majhne, ampak zanimive dežele. Eden izmed udeležencem, ki je pravilno opisal litvansko zastavo, je za nagrado prejel litvansko čokolado.

Kristina Kulakovskytė

POT DO TRAJNE IN VARNE NASTANITVE ZA STANOVANJSKO IZKLJUČENE

30. maja 2013 je v Mestni hiši Ljubljana potekala konferenca z naslovom *Pot do trajne in varne nastanitve za stanovanjsko izključene*. Na njej so predstavili rezultate istoimenskega projekta, ki ga je v letih 2012 in 2013 izvajalo društvo Kralji ulice v partnerstvu z Javnim stanovanjskim skladom Mestne občine Ljubljana ter nevladno organizacijo Stiftung Domicil iz Züricha. Projekt je bil finančno podprt z donacijo Švice v okviru Švicarskega prispevka razširjeni Evropski uniji. Dejavnost projekta pomeni nadaljevanje dejavnosti društva Kralji ulice prejšnjih let, ki je od leta 2008 dalje razvijalo dejavnost nastanitvene podpore za brezdomne in si prizadevalo za razvoj nacionalne strategije na področju brezdomstva, ki naj bi vsebovala tudi pomemben cilj iskanja dolgoročnih nastanitvenih možnosti za brezdomne, po možnosti s čim večjim upoštevanjem načel, ki jih obsega geslo »Najprej stanovanje!«. Takšna usmeritev je tudi v skladu z več resolucijami in deklaracijami EU za področje brezdomstva. V okviru projekta *Pot do trajne in varne nastanitve za stanovanjsko izključene* smo

foto: Tanja Vuzem

ponovno prišli do sklepa, da je medsebojno povezovanje med organizacijami na različnih ravneh s prehajanjem znanja in izkušenj ključnega pomena za doseganje dobrih rezultatov, ki smo jih širši javnosti predstavili na konferenci. Preko sodelovanja s švicarsko partnersko organizacijo Stiftung Domicil smo dobili vpogled v nekatere švicarske rešitve na področju skrbi za stanovanjsko izključene ali bolj ranljive družbene skupine ter model dobre prakse v iskanju dostopnih ustreznih stanovanj zanje. Partnerstvo z JSS MOL pa je bil tisti segment sodelovanja, preko katerega smo projekt dejansko pilotsko izvajali in preizkušali novo obliko prakse, ki naj bi brezdomnim olajševala dostop do stanovanj in med njimi še posebej najbolj ranljivim omogočala, da bi nastanitev tudi obdržali. Glavno vsebino projekta bi lahko opisali kot *nudenje fleksibilne in celovite nastanitvene podpore stanovalcem v bivalnih*

enotah ter podprto nastanjevanje najbolj ranljivih brezdomnih v za ta namen najete bivalne enote.

Udeležence konference sta nagovorila varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer in župan Zoran Janković. Na konferenci je bilo predstavljenih 14 referatov, udeležilo pa se je 90 strokovnjakov iz vladnih in nevladnih organizacij, ki delujejo predvsem na področju sociale, brezdomstva, stanovanjske problematike, pa tudi s področij penologije, zdravstva in drugih. Konferenca je sprejela naslednjih 10 zaključkov:

1. Zakonodaja in druga normativna ureditev (npr. nacionalni stanovanjski program) naj ohranjata značilnosti socialne države tudi na stanovanjskem področju, kar med drugim pomeni tudi to, da je treba ohranjati in povečevati fond neprofitnih stanovanj, bivalnih enot ali drugačnih shem, ki bodo stanovanjsko ogroženim in ranljivim skupinam omogočale večjo dostopnost nastanitve.
2. Razširiti je treba krog ponudnikov neprofitnih stanovanj s podporo neprofitnim stanovanjskim projektom drugih ponudnikov in – specifično – tudi stanovanjskim zadrugam, med drugim tudi s podporo pri zagonu demonstracijskih pilotskih projektov.
3. Konferenca podpira predlog spremembe zakona o javnih skladih, da se omogoči povečanje višine maksimalne možne zadolžitve javnih stanovanjskih skladov, da bi se tako pridobljena sredstva lahko porabila za povečanje stanovanjskega fonda.
4. Nastanitev za posebno ranljive skupine naj se zagotavlja tudi preko integracije v običajne stanovanjske projekte oz. z načrtovanjem razpršenega lociranja neprofitnih stanovanj in bivalnih enot.
5. Pripravljalci nacionalnega stanovanjskega programa (Ministrstvo za infrastrukturo in prostor) naj vanj vključijo konkretne zaveze glede reševanja in preprečevanja brezdomstva in slednje podprejo s konkretnimi ukrepi.
6. Programi nastanitvene podpore za brezdomne in njihove kapacitete se morajo – v skladu s širjenjem stanovanjske izključenosti – širiti, kot sicer tudi predvideva Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva 2013 - 2020 (150 mest v

foto: Tanja Vuzem

programih namestitvene podpore do leta 2020).

7. Posebna vrsta teh programov so tisti, ki nudijo nastanitveno podporo uporabnikom bivalnih enot. Treba je razvijati znanja, službe in programe, ki bodo nudili tovrstno podporo tako v »kriznih« primerih kakor tudi preventivno. Podpora naj bi bila dostopna vsem, ki jo potrebujejo oz. ki jim lahko taka podpora pomaga, da nastanitev obdržijo.
8. Dodatno pozornost (v smislu ponudbe intenzivnejše podpore) je treba pri tem posvečati posebno ranljivim in ogroženim skupinam, ljudem ali družinam s povečanimi potrebami po podpori.
9. Razvijati je treba programe skupnostne in stanovanjske mediacije in njihovo dostopnost tudi za najbolj socialno izključene.
10. Dodatno je treba spodbujati razvoj modelov, znanj in usposobljenost za izvajanje nastanitvene podpore med strokovnimi delavci tako javnih kot nevladnih organizacij. Delavci, katerih delo z ljudmi na tem področju je posebno intenzivno, naj bodo deležni podobnih oblik profesionalne podpore (npr. supervizije), kot so jih deležni delavci v socialnem delu.

Več o samem programu *Pot do trajne in varne nastanitve za stanovanjsko izključene* si lahko preberete na www.ohraninastanitev.si.

Monika Cerar

Swiss Contribution

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

JAKOVE PRVE IZKUŠNJE Z LEŽEČIM TRICIKLOM

»Ko sem prvič videl ležeči tricikel, so se mi tako zasvetile oči, da je moj dispečer (beri žena) takoj izjavil, da kaj tako grdega v življenju še ni videl(a), in v zadnjem poskusu obupno zatarnal(a): 'Da si ne drzneš!' Tako je zapisal Jaka o svojih prvih izkušnjah z ležečimi tricikli. Njegova žena ni bila prav nič navdušena, kar je povsem običajna reakcija za nežnejšo polovico, ko si mož namisli ležeče kolo. Verjetno si po tihem mislijo: »Bolj star, bolj nor!«, ampak nič zato, v večini primerov namreč prej kot slej spoznajo, da mož ni tako »neumen« in tudi same presedejo na tricikel.

Tretje kolo lezikolesu doda sproščenost in dodatno udobje. Predvsem novinci bodo kar hitro znali ceniti prisotnost tretjega kolesa, ker ne bo težav z ravnotežjem, predvsem pri startu. Tricikli so idealna izbira za vse, ki radi uživate v naravi in se vam nikamor ne mudi. Kot že rečeno, je možno s triciklom tudi dirkati, čeprav je bolj primeren za uživanje v zmerni vožnji in na daljšem potovanju. Nikoli vam ne bo treba iskati klopce v senci, saj imate kavč zmeraj pod sabo. Samo krošnjo si poiščete in že lahko zadremate.

Vendar je bilo seme »zla« že uspešno zasajeno, tako da se je začel lov za »Čičkotom«. Tukaj ima Peter Osterveršnik edini zaslug, da ga je (sem ga) v začetku julija ponosno pripeljal iz MB v Ljubljano (pod budnim očesom dispečerja). Nakar se je stvar začela odvijati s filmsko naglino.

»Divjanje« po okoliških vaseh, prvi vzpončki, pa vzponi, novo spoznavanje starih lepote Slovenije. Prvi nalivi, nevihte, prva prenočevanja po kempih in milijon drobnih stvari, ki se pripetijo. Da ne omenjam tisoč drobnih predelav na »Čičkotu«, brez katerih bi bilo življenje tako pusto in dolgočasno.

Jaka na svojem predelanem triciklu

Moram pridati, da dispečer kar rad spremlja Jakove predelave v vlogi snemalne ekipe, ko je treba prikazati njihovo funkcionalnost. Pa si pobliže oglejmo nekaj Jakovih osebnih izkušenj s predelavami in razloge, zaradi katerih se jih je pravzaprav lotil:

»Živ človek nikoli ne ve, če ne bo čez sekundo mrtev. Ampak do takrat se lahko zgodi tooooooolepega,« pravi Jaka in nadaljuje:

»Kaj so izkušnje?«

»To pomeni, da si naredil ogromno napak, pa so jih za tabo popravili ... Torej sem človek z izkušnjami.«

Jakova krstna tura z ležečim triciklom in projekt dodatni menjalnik ali zakaj lahko penzionist vozi v hrib

Doma čreda sosedov obstopi pripeljan tricikel in kot pogrebci mrmrajo: »Tukaj ti pa manjka televizor, pa še zaspiš lahko. Samo še mrzlo pivo rabiš ...« Hm, ali sploh vidijo, da se ta stvar tudi pelje? Verjetno so imeli občutek, da je to nepotrebno.

In se odpeljem. Po nekaj kilometrih se ustavim, jezik do tal ... Onemoglo obsedim v kolesu in lovim sapo, da kar žvižga. Mimo mene se pripelje zelo stara mamca s še starejšim kolesom, z velikimi torbami ... Pa se mi je zdelo, da je klanec.

Ja, kako je šlo pa Petru? Aha. On ma šlumfa. (Za nepoznavalce: menjalnik v osi, kjer so pritrjene gonilke, sicer primerno tudi za navadna kolesa.) Joj, ubogi penzionist, saj si je komaj kupil azuba, ki je najcenejši tricikel na svetu. Kje pa imaš denar? Boš razprodal hišo otrokom, da bodo šli med Kralje ulice?

Ko me mimoleteti kolesarji sprašujejo: »Oča, bo šlo?«, mi je vsega dovolj. Razprem rezervne škrge, z rezervo prebrčam do vrha

hribčka, se skrijem v najbližji gozd in počasi kolesarim po kolovozih. Kako sproščujoče in lepo. Za povrh najdem še lepo veliko gobo. To bo večerja!

Ko ocenim, da sem že dovolj dolgo odsoten, se ponosno pripeljem domov, kot da sem bil v deželi Nevemkije. Budno oko sosedu opazi lepo gobo in me diskretno vpraša, če mislim zastrepiti trgovca, ki mi je prodal to čudo.

Reduktorski menjalnik domačega mojstra

Tako poceni se pa ne dam! Po kar nekaj neprespanih nočeh in skiciranju ob halucinacijskih napitkih mi uspe sestaviti v glavi nekaj, kar bi pomagalo v hrib. In že po nekaj dneh je beseda meso (beri: menjalnik) postala. Pa tudi montiran je bil. Ker slike povedo več kot tisoč besed, si lahko zainteresirani ogledajo, kako to čudo tehnike dejansko izgleda.

Jaka si je torej sam izdelal reduktor, ki mu nudi dodatne nižje prestave za premagovanje res strmih klancev. Glede na vso kramo, ki jo rad vlačim s seboj, mu ta še kako prav pride. Učil se je pa pri najboljšem.

Vmes pa sem prebiral zgodbe Potepinov na netu kot Zvitorepca in Lakotnika v mladosti. Seveda sem zraven sanjal, kako bi bilo lepo, če bi ... seveda lahko bil tudi jaz tam nekje zraven.

Pa tudi za vas ni treba, da ostane zgolj pri sanjah. Z ležečim triciklom se lahko odpravite na potep, tudi če vam navadno kolo ne leži. Možne pa so tudi prilagoditve za primer zdravstvenih težav. Več o tem pa naslednjič ...

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

TRN V PETI

monika.buhancic@kraljiulice.org

Po dolgem čakanju smo danes (05. 06. 2013) končno prejeli odgovor naše Občine na razpis za sofinanciranje programov socialnega varstva. Pomanjševala bi, če bi dejala, da smo bili razočarani in na robu obupa ..., kar pa se je kaj hitro spremenilo v produktivno trmo in ne glede na vse napore bo naš projekt tekel naprej. Naši uporabniki nas veliko bolj potrebujejo. Pa čeprav je velika želja nekaterih, da DBI-ja preprosto ne bi bilo. Žalostno je le dejstvo, da mora ena nevladna organizacija (beri: Kralji ulice) finančno podpirati drugo (beri: DBI), obe pa delata v dobro vseh nas. Dnevni center v Kopru deluje že dve leti in resnično žalostno je, da nimamo

podpore. Na razpisu smo prosili za nekaj čez deset tisoč evrov, prejeli pa smo neverjetnih 650. Sestanek, kako bi pametno potrošili to gromozansko vsoto, smo do nadaljnjega prestavili. Ravno zaradi primerov, kot je naš, je prav, da se ljudje zavedajo, kako pomembno je prostovoljstvo in kako le-to zapolni vsako luknjo, ki zeva na široko, v sramoto vsakemu uradniku, ki sodeluje v odločanju glede razporejanja denarja. Žalostna, a nikdar bolj prepričana v svoje delo Vas lepo pozdravlja,

Vaša Biba

017
KRALJI
ULICE

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

ŽUPAN – IL SINDACO

Na podlagi 42. člena Statuta Mestne občine Koper (Uradne objave, št. 40/00, 30/01, 29/03 in Uradni list RS, št. 90/05, 67/06 in 39/08) in 10. člena Odloka o proračunu Mestne občine Koper za leto 2013 (Uradni list RS, št. 106/2012) izdajam naslednji

SKLEP

1.

Klub aktivne mladine KAM se je prijavil na javni razpis za sofinanciranje programov socialnega varstva v Mestni občini Koper za leto 2013, objavljen v Uradnem listu RS, št. 4/2013 z dne 18.1.2013, s programom »Distribucijsko dnevni center za brezdomne in socialno ogrožene osebe DBI (Dopoldnevi brez imena)«.

2.

V skladu z razpisnimi pogoji, merili in prednostnimi kriteriji, določenimi v Sklepu o javnem razpisu za sofinanciranje programov socialnega varstva v Mestni občini Koper za leto 2013, št. 122-1/2013 z dne 11.1.2013 ter glede na razpoložljiva sredstva v občinskem proračunu, se društvu odobri sredstva za sofinanciranje programa v višini 650 EUR.

3.

Za ureditev medsebojnih pravic in obveznosti bo sklenjena pogodba o sofinanciranju programa za leto 2013.

4.

Ta sklep velja takoj.

Številka: 122-1/2013
Datum: 15.5.2013

DOSTAVITI:

1. Klub aktivne mladine KAM, Gregorčičeva 4, 6000 Koper, priporočeno s povratnico
2. Urad za družbene dejavnosti in razvoj
3. Urad za finance in računovodstvo

ŽUPAN
Boris Popovič

Po pooblastilu
podžupan

Verdijeva ulica - Via Verdi 10, 6000 Koper - Capodistria, Slovenija
Tel. +386 05 6646 239 Fax +386 05 6271 021

KRALJI ULICE IN JOGIJA IZ TIRTHE

Kralji ulice: Zakaj sta se odločila za življenje jogija?

Swami Madhusudan: V tem svetu si vsakdo želi miru in vsi ga iščejo. Že v otroštvu so me pritegnili nekateri duhovni valovi in takrat sem se odločil, da bom popolni jogi. Pri 14-ih letih sem opustil družinsko življenje, da bi poiskal, kje se nahaja pravi mir. Našel sem ga v jogijskem življenju. Jogijsko življenje pomeni življenje čiste predanosti.

Swami Damodar: V iskanju blaženosti sem iskal osebo, ki bi me vodila, ki bi me pripeljala do blaženosti, in to me je napeljalo, da sem sprejel jogijsko življenje. Poosebljenje blaženosti sem našel v svojem duhovnem učitelju Šrila BB Tirtha Gosvamiju.

Jogijsko življenje pomeni, da sta zavrnila materialno življenje in sprejela revščino?

SM: Jogijsko življenje ne pomeni zavračanja česar koli. Jogijsko življenje pomeni, da vse namenimo Vsevišnjemu Gospodu.

Kako gledata na materialno obilje in lastnino, ker nimata nobene?

SM: Sedaj sva tukaj, v Sloveniji. Brez denarja nihče ne more priti. Vse najine stroške so pokrili tisti, ki imajo vero v naju. Oni so vse priskrbeli za Vsevišnjega Gospoda in za vsa živa bitja, midva pa mu služiva z oznanjanjem in z brezplačno pomočjo ljudem. Ne verjameva v materialno bogastvo in položaj.

SD: Sama osebno nimava ničesar. Kar pa uporabljava, glede na najine potrebe priskrbijo verniki.

Zakaj je revščina ugodna za jogijsko življenje?

SM: Če uporabimo materialne stvari za naše materialno telo, bom jaz (duša) izgubil svojo energijo v materialnih stvareh. In če dam svojo energijo za dosego materialnih dosežkov, kako se lahko povežem z Vsevišnjo Osebo? Zato želi jogi zbrati vso energijo in jo nameniti Vsevišnjemu.

SD: Revščina in odpoved bogastvu nista eno in isto. Revščina ni ugodna za nič, povzroča le žalost. Zato jogi vedno prakticira pot odpovedovanja, ki ga vodi k blaženosti.

Razložite torej razliko med revščino in odpovedjo.

SD: Za jogija so revni tisti, ki iščejo blaženost v tem materialnem svetu. Odpoved pomeni povezati se z Vsevišnjim Gospodom, ne glede na bogastvo, revščino, socialni status ali veroizpoved.

Kako lahko navadni ljudje sprejmejo in živijo življenje jogija?

SM: To je zelo lahko. Tisti, ki to želijo, morajo le spremeniti svojo osrednjo aktivnost. Če postavijo Boga v središče, bodo vse njihove aktivnosti v Njegovo zadovoljstvo. Na ta način lahko živijo jogijsko življenje.

Lahko povesta praktični primer iz resničnega življenja?

SD: Z reguliranjem svojega življenja, z opustitvijo pitja alkohola, hranjenja z mesom, kockanja, nezakonskih spolnih odnosov in predajo Vsevišnjemu s petjem njegovih svetih imen.

SM: To je jogijsko življenje.

foto: Peter Pitambar Pangerc

Je življenje jogija dobro za človeška bitja?

SM: Le jogijsko življenje lahko vsakemu izpolni željo po večnosti, znanju in večni blaženosti.

Razložita večnost?

SM: Večnost pomeni, da si nihče ne želi umreti. Mislijo, da so svoje telo, ampak jogijsko življenje jim pokaže, da je telo kot vozilo. Če smo navezani na svoje telo, ne moremo razumeti, da smo duša in da je duša večna. Spoznanje, da jaz nisem svoje telo, ampak duša, pomeni večnost. Edino, kar definira večnost, je duša.

SD: Večnost pomeni tisto, kar obstaja v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.

Kako duša izgleda praktično, kako se čuti, katere so lastnosti?

SD: Le duša ima naslednje lastnosti: želje (železi si), delovanje in čutenje. Kjer so prisotne te tri lastnosti, govorimo o duši. Materija nima teh treh lastnosti.

Kaj menita o krščanstvu?

SM: Iz Biblije razumem, da krščanstvo uči, naj osrečimo vse in naj ne povzročamo bolečine nobenemu živemu bitju.

Kaj menita o znanosti?

SM: Znanost je zelo lepa, če lahko z njo spoznamo samega sebe. Spoznavanje zgolj materialnih stvari, ki se jih lahko dotaknemo in preoblikujemo, ni znanost. Moje mnenje je, da je prebuditve samega sebe prava znanost. Materialna znanost na velikih mestih usmerja k samospoznanju.

Sporočilo za naše bralce?

SM: Moja ponižna prošnja za vse je, da prosim sledite želji Čejtanje – bodite sočutni do vseh živih bitij in pojte sveta imena Boga.

Peter Pitambar Pangerc

ČE IMA TVOJ POSLUŠALEC MALO ČASA, GOVORI MALO; ČE PA IMA VELIKO ČASA, GOVORI MALO VEČ.

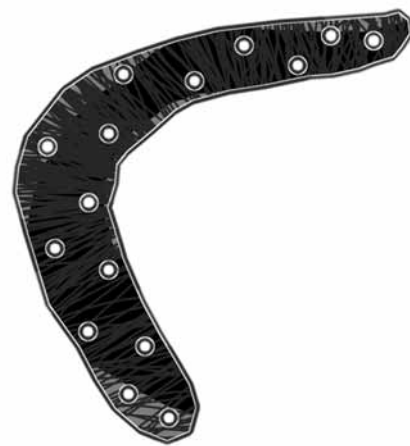
JURIJ KUNAVER

EU BUMERANG

ZAPOSLOVANJE IN DELO DRŽAVLJANOV EU

Ker se je v zadnjem času v državah Evropske Unije opazno povečalo število emigrantov, ki jih je kriza prisilila oditi onkraj meja svojih držav, iskat delo v tujino, smo na uredniškem odboru, dne 15. 05. 2013 sprejeli sklep, da bomo v naslednjih številkah našega časopisa začeli širšo slovensko javnost in tujce, ki jih je v naši državi vse več, obveščati o pravicah in dolžnostih iz naslova EU državljanstva, ter o uveljavljanju teh pravic in težavah posameznikov pri izvajanju pravic samih. Precejšen del njih, statistično gledano širše, menda kakšna polovica, se po neuspehi delovni avanturi v tujini, odloči ostati v državi, kamor so emigrirali in sicer predvsem zaradi razmer, ki so jih že na začetku prisilile iti s trebihom za kruhom. V večini primerov ljudje ne poznajo svojih pravic. Samozaposleni na primer, nikjer v EU ne potrebujejo delovnega dovoljenja, kar pa ne velja za iskalce zaposlitve v določenih državah članicah. Recimo Liechtenstein je s kvotami omejil število ljudi, ki lahko tam delajo in prebivajo. Ker je presenetljiva že sama povprečna brezposelnost v članicah EU, ki je v preteklem letu znašala 9,6 odstotka, se je potrebno pred odhodom v tujino pozanimati o omejitvah, ki jih država, ki vas zanima, postavlja za tuje državljane. Najlažje se je obrniti na zavod za zaposlovanje v državi, kamor ste namenjeni. Lahko pa se obrnete tudi na evropskega zaposlitvenega svetovalec. Razlike med članicami so ogromne. Medtem, ko je v Avstriji brezposelnih le 4,1% prebivalstva, je v Španiji brezposelnih že rekordnih 21,8% prebivalcev. Španski nacionalni statistični urad meni, da se je pri njih število emigrantov v zadnjem letu povečalo za 36 odstotkov. Rekordno izseljevanje doživlja tudi Irska, ki je bila pred krizo na gospodarskem nivoju še ne dolgo tega nazaj zelo opevana. Sicer pa je od začetka krize največ ljudi emigriralo iz Romunije, ki je presegla celo Kitajsko. Ta sicer na tem področju vodi, saj se tradicionalno največji del prebivalstva izseljuje prav od tam. Visoko na lestvici se uvršča tudi Poljska. Pri njih gre že za širši trend in dosega najvišji nivo izseljevanja prebivalstva po II. svetovni vojni, kajti po vključitvi v evropsko

unijo, je državo zapustilo že milijon ljudi. In še bi lahko naštevati; Portugalska, Bolgarija in večina držav v EU, doživljajo največji odliv prebivalstva po šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Medtem ko so se v preteklosti izseljevali predvsem nekvalificirani prebivalci, zdaj svoje korenine za seboj zapuščajo tudi dobro izobraženi prebivalci, ki si iščejo »bolji život« drugod po svetu. Po statistiki OECD, je prva destinacija emigrantov iz različnih delov sveta, obljubljena dežela United States of America ali ZDA po naše. V 23. členu splošne deklaracije človekovih pravic je jasno zapisano: »Vsakdo ima pravico do dela in proste izbire zaposlitve, do pravičnih in zadovoljivih delovnih pogojev in do varstva pred brezposelnostjo.« Pa pogledjmo. Dandanes, ko ni nihče več varen pred brezposelnostjo, je dobro vedeti, da se lahko vsak državljan Evropske Unije zaposli v katerikoli državi EU brez delovnega dovoljenja. Obstajajo sicer tudičasne omejitve zaposlovanja, trenutno za bolgarske in romunske državljane. Za češke, estonske, latvijske, litovske, madžarske, poljske, slovaške in slovenske državljane s 1. majem 2011 ne veljajo več nobene omejitve. Pravico imajo, da se brez delovnega dovoljenja zaposlijo ali samozaposlijo v vseh državah EU ter v Islandiji in Norveškem. V Švici pa bodo omejitve zaposlovanja dvignili 31. maja 2014. Vsak državljan EU ima tudi pravico do prebivanja na ozemlju članic, in sicer do treh mesecev, pri čemer zadostuje le veljavni osebni dokument. Za obdobje, daljše od treh mesecev, se je potrebno prijaviti (zaposlitev, šolanje...), po petih letih zakonitega prebivanja pa lahko zaprosimo za stalno prebivališče. Vendar je potrebno poudariti, da vsaka država članica uveljavlja svoje zakone na različnih področjih. Najslabše kar lahko storite, ko emigrirate, je da se ne pozanimate o zakonih, ki se vas osebno tičejo, najsi boste delali, se šolali ali kaj drugega. Torej, če živite in delate v drugi državi EU, je dobro poznati svoje pravice glede nadomestil v primeru bolezni, porodniškega in očetovskega dopusta, pokojnine, nadomestil v primeru nezgode pri delu in poklicnih bolezni, brezposelnosti, predčasne upokojitve in

družinskih prejemkov, ter predpise glede plačevanja davkov.

Novodobni despotizem pa emigrante izkorišča in le malokdo je zadovoljen s plačilom za dobro opravljeno delo. V našem društvu vsak dan srečujemo nove obraze, ki potrebujejo pomoč. Najsi so ostali brez plačila in prebivališča, bodisi si ne morejo urediti socialne pomoči, ki jim po določenem času pripada, ker jih birokracija ovira pri postopku ali pa preprosto ne razumejo pravic, ki jim pripadajo. Verjamem, da ste jih v mestu že srečali, saj so se primorani preživljati na različne načine. Ne obsojajte jih premočno, saj jih je večina poštenih in si želijo le dela, do katerega imajo pravico. Pravica do prostega dostopa na trg dela pomeni, da tujci lahko v Republiki Sloveniji opravljajo delo, se zaposlijo ali samozaposlijo brez delovnega dovoljenja, razen če mednarodna pogodba, ki zavezuje Republiko Slovenijo, določa drugače.

V prihodnji številki bomo objavili intervju s priseljencem Nikolajem iz Bolgarije, ki nam bo predstavil svoje izkušnje z delodajalci, birokracijo, raznimi ovirami, ki jih je na tej poti srečal, in še z marsikaterimi drugimi zadevami, na katere mi ne bi niti pomislili. Kasneje se bomo dotaknili še drugih tem s tega področja, kot so: dolžnosti delodajalcev pri zaposlovanju tujcev, migracijah znotraj Evropske unije, ki bi po mnenju OECD-ja lahko omilile problem brezposelnosti, govorili pa bomo tudi o večji mobilnosti med članicami EU in še o marsičem, saj ne manjka zanimivih tem s tega področja. Če potrebujete več informacij, si oglejte spletno stran <http://europa.eu/citizens> 2013/sl/home.

Želim vam veliko uspeha pri vašem delu.

Jean Nikolić

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:
Jean Nikolić

GENERACIJA I (I = IZGUBLJENAAA)

020
KRALJI
ULICE

Bolečina!!! Bolečina tisočerih krikov odmeva v moji glavi. Kajti medtem ko sedim za računalnikom in pišem ta članek, poslušam na našem celodnevem političnem TV programu t. i. strokovnjake, ki nam razlagajo, da imamo previsoke minimalne plače, obenem pa ne pojasnijo, da smo Slovenci na vrhu držav, ki imajo najvišje dajatve na plače v Evropi. Nisem hotel pisati o plesu političnih strank, katerih pari skupaj plešejo že dobri dve desetletji. Niti nisem želel obračunavati z anoreksičnim gospodarstvom, ki je v zmečkani tridelni obleki razmršeni udeleženec istega plesnega dogodka. Pa izgleda bom, ker me neresnost naših veljakov spravlja ob živce. Preprosto povedano je izkoriščanje črednega nagona, ki je ostal v naši DNK, višje na seznamu njihovih opravil kakor omogočiti ljudem in predvsem mladim delo, ki je njihova temeljna pravica. Najprej naj gredo vprašat prodajalko najboljšega sosesa, kaj si misli o svoji previsoki minimalki, o količini dela, o številu delavk v izmeni in o količini dnevno opravljenega dela. Nato pa naj pomislijo na mlade, katerih povprečna brezposelnost v Evropski uniji je več kot dvakratnik brezposelnosti starejših in znaša dobrih 22 procentov, morda celo več. Mladi v Španiji trpijo 57 % nezaposlenost, da mladih Grkov sploh ne omenjam. Nočem pisati o krizi in ne favoriziram nobene stranke, ker mi misli uhajajo na mojo generacijo, ki je zaradi pomanjkanja dela izgubljena in prikrajšana, za naslednjo pa bo tudi kmalu prepozno, če še ni. Iz TV-ja slišim očitke krivde, ki se valijo z desne na levo in nazaj, kakor jajca na tekočem traku piščančje farne, in razmišljam, če bodo zdajšnji osnovnošolčki imeli boljše možnosti, ali jih bo čakala ista ali še hujša stvarnost. Recimo sesutje univerzalnega modela socialnega varstva, ki nas, Evropejce, navdaja s ponosom. Sedaj se s televizije oglašajo besede: nalijmo si čistega vina, politični konstrukt, strici iz ozadja, montirani procesi in pogled mi uide na ekran, kjer vidim 200 podpornikov politiku, ki naj bi bil nedolžen. Večina jih je nekaj njegovih najožjih sodelavcev, strankin podmladek in za en dom ostarelih na morebitnem organiziranem izletu podpore. Zanimivo se mi zdi, da je to za šampiona največje opozicijske stranke bolj malo. To jasno kaže, koliko zaupanja in vere v domnevno nedolžnost imajo celo volivci stranke same. Končno so ljudje siti politikov, ki so tako ali drugače soudeleženi v gradnji naše prihodnosti. Preseneča me, da so se morda začeli zbujati in zares izgubljati zaupanje v politiko, vseh barv in smeri. Pljuvanje po zakonih, ki so jih sami sprejemali, ko so bili na oblasti. Zavajajoče izjave in neprimerno obnašanje ter prenašanje krivde na druge. Migrena!!! V dobrih dveh desetletjih so praktično uničili celo generacijo mladih z dobro izobrazbo ali brez nje. Gradili so svojo in ne našo prihodnost. Koliko od vas (vsaj mladih) si je od osamosvojitve zgradilo hišo, morda vsaj kupilo stanovanje brez kredita, ki vas odira? Ste se gospoda politiki vprašali, koliko prihrankov so si ljudje uspeli ustvariti? Jezi me to, da si je elita nekaznovano napolnila žepe, si ustvarila srečne družine in med tem uničila celo generacijo. Sedaj uničujejo naslednjo, pa vendar si še vedno želijo naše podpore. Odmislite svoj čredni nagon in začnite misliti s svojo glavo. Številke in statistični podatki so dovolj zgovorni. Neskončno varčevanje v zasebnem in javnem sektorju nam ne bo odprlo delovnih mest. Pravi diplomanti, ki ne dobijo dela, se enostavno vpšejo na še eno fakulteto, da lahko poravnajo račune, saj imajo tako zopet pravico do dela

Jeani

preko študentskih servisov, ki bi jih tudi ukinil in uvedel model malega dela. Ozrite se po državah Evrope, ki takšnih servisov nimajo. Zakaj na Zavodu za zaposlovanje ne ustanovijo posebne službe za zaposlovanje mladih brez delovnih izkušenj, kajti teh si po končanem šolanju brez dela ne moreš pridobiti. In potem si naenkrat star 30 let in brez delovne dobe in izkušenj. Želiš si družine in lastne strehe nad glavo. Vam je jasno, o čem govorim? Ne zanimajo me stranke. Zanima me samo prihodnost, ki so nam jo po službeni dolžnosti ljudje na oblasti dolžni omogočiti. Pri nas pa se na oblasti vsake toliko časa menjajo isti obrazi, iste korupcijske naveze in temu ni videti konca. Uničili ste nas! Uničili ste celo generacijo. Aja, kriva je kriza, pravite. Mladim, ki na svojo priložnost čakajo že od pamtiveka, še iz časa pred krizo, se ne zdi tako. Ne občuti se nikakršna strategija, niti cilji, na katere ste osredotočeni, ali vsaj načrt, ki ste ga izpeljali. Novo generacijo pa medtem bolj skrbijo telefoni, ki so bolj pametni od njih, in čvakanje po internetu. Država jih ne uči vrednot, ki so potrebne za življenje, od skrbi omrtvičeni starši pa ne najdejo ne časa ne moči, da bi se bolj poglobili v mladost naše prihodnosti. Poglejte Grke in se zamislite. Nasilje je zadnja možnost, zadnja!!! Verjamem, da so njihove demonstracije dokaz, da je potrebna samo iskra, ki bo zaradi neizpolnjenih obljub zanetila upor vseh prikrajšanih in čez glavo sitih ljudi. Sem pacifist, vendar menim, da se približujemo točki, ko ne bomo mogli več zdržati tega sranja. Če bi bil v manjšini, ne bi imeli kaj za skrbeti. Toda verjamem, da je to glas večine, celo večine med policisti, ki ne verjamejo več v državo, ki jo branijo pred kriminalom. Stanje je nevzdržno, zato se med sejami parlamenta in na sejah raznih odborov ter med sprejemanjem nešteti amandmajev nehaite obnašati kakor otroci v vrtcu, kajti gledamo vas v živo na tisti kvadratni škatli, ki sveti. Saj veste kako se imenuje, ko pa imate vsi doma LCD ekrane velikosti manjšega kina. Le pogledjte kdaj v to škatlo, ne bi vam smelo biti všeč, kar vidite. Pa pomislite na prisego, ki ste nam jo dali, ko ste sprejeli svojo funkcijo. Skrbi me le del, ki se glasi: »ravnal bom po lastni vesti ...« Ravno zato, ker tako ravnate, smo deležni vseh teh nemoralnih dejanj. Morda pa bi lahko ta del prisega izkoristili za svojo obrambo na sodišču, kajti če ste brez vesti, morda niste krivi. Ne uničite nam še ene generacije, sedaj imate zadosti za prelepo življenje, in raje omogočite še drugim človeka vredno življenje.

FILMOFILIJ, 5. DEL

Naj malo preskočim scenarij in snemalno knjigo, tisto zadevo, v katero se nariše pozicijo kamere in posnetka. Snemalno knjigo se gradi preko slike, ki sama zase skozi poglede lahko ustvarja napetost brez posebnih dialogov. Od širokega kadra, kjer se zajame celega človeka ali še več od tega, do ozkega bližnjega, že dokaj osebnega kadra, v katerem je ujet obraz ali samo detajl obraza, denimo oči, usta. Premikam se na že izdelano idejo, kaj in kako se bo snemalo, kaj se bo reklo, kaj bo videno, prikazano in kakšno sporočilo bo podano gledalcu. In preskočim tudi usklajevanje vseh potrebnih igralcev na snemalni dan kljub dejstvu, da s tem sploh ni malo dela. Zavedam se, da bo snemalni dan dolg, saj je snemalna knjiga velikega števila posameznih scen že dobro razdelana v več kadrov. Poleg tega je po celem dnevu delovna ekipa precej lačna. Zanimarim vso organizacijo, saj večji pomen posvetim ogledu snemalnega terena in razmisleku. Ob snemanju se, če se le da, izogibam asfaltu ter prometnim cestam. Še sploh če se snemanje dogaja v poletnih dneh na žgočem soncu, saj vročina celotni ekipi otežuje delo. In kaj se na samem snemanju dogaja? Filmska umetnost je eno samo samcato večno čakanje. Če ste

foto: Žigažaga

kdaj delali kot statisti ali se preizkusili kot glavni igralci v reklamah oziroma filmih, potem veste, o čem govorim. Cel dan ste samo čakali, da se kaj premakne.

Pozitivna motivacija celotne delovne ekipe je nadvse pomembna, saj bolj kot bo ekipa razpoložena, več bo v snemalnem dnevu naredila. En sam nezadovoljen človek lahko potencira slabo razpoloženje na vse ostale in hitro bi se znalo zgoditi, da igralci ne bi tako dobro odigrali, kot bi sicer. Pri tako imenovanih nizkoprorračunskih filmih je priporočljivo, da so igralci poleg tega še pomočniki tako pri lučeh, osebni maski, kostumografiji, tonu in povsod, kar bi se lahko kaj zalomilo. Ravno zato je dobro vzdušje pomembno, če se seveda lotevate filma za zabavo in prostovoljno, kot sem se tega lotil sam. Tudi igralce sem s pomočjo predstavljene ideje poiskal v amaterskem gledališču. Da pa sem jo dokončno uresničil kot snemalec, režiser, scenarist in kuhar, skratka deček za vse s pomočnikom, je bilo potrebno veliko komunikacije in sodelovanja z vsemi. Ob tem sem se neznansko zabaval. In kaj me je vodilo? Ljubezen do filma, ki me bo tudi še naprej.

Žigažaga

Tanja San in Severa:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

BUTALA SEM V ZID Z NEPRIJETNIM PRIKUSOM LJUBEZNI.
ZBEŽALA SEM V MAREC IN NEUSPEŠNO ISKALA LILJO*ZATE!
TRKALA NA CERKVENA VRATA
IN JIH MOLEDOVALA ZA MALO DROBIŽA.
PREŽIVELA STRASTNO NOČ Z NUNO PO IMENU LIDIJA
IN SE PRETVARJALA PRI JUTRANJI MOLITVI.
VSE LE ZATO, DA BI LAHKO MIDVE SEDELI V PRVI FRANKFURTOVSKI VRSTI.
PREŽIVELA ŠE ENO STRASTNO NOČ Z NUNO PO IMENU ARABELA
IN ZMOLILA SAMA DRUGO JUTRO.
ME VIDIŠ?

Severa

SEVERA

NE VIDIM TE IN NE PREPOZNAM.
MOJE SPOŠTOVANJE DO NUN JE BIL VEDNO NESKONČNO.
NISEM ZATOHLA CERKVENA PROSTITUTKA,
KI IZDA LJUBICO ZA SVOJ KROŽNIK LJUBEZNI.
NE VERJAMEM V LILIJE, LIDIJE IN ARABELE.
MOJ BOG JE LILIJA NEDOLŽNOSTI,
MOJA LIDIJA JE PUŠČAVA LIDIJA,
Z GOREČIM GRMOM
IN MOJZESOVIMI TABLAMI.
IN ARABELA RUMBUKAKOVA PRINCESKA.
NE VIDIM TE, NE VIDIM.
SAMA BOM MOLILA SVOJA JUTRA,
NUNA BREZ KRALJICE,
ZA SVOJ KROŽNIK LJUBEZNI.
KRISTUS BO MOJ KRALJ.

OH, PRIDI, NUNA MOJA,
PREVARANTSKA KRALJICA.
KAKO ŠIBKO JE MESO IN KAKO MOČAN DUH.

ODIDI, MOJA NUNA.
KRISTUS JE MOJ KRALJ.

Kraljevi recenzor:

RAZSTAVA ROŽNATI DIM, GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

V četrtek, 31. 5., smo udeleženci likovne delavnice na Gospodarskem razstavišču za las ujeli razstavo Rožnati dim Marka Jakšeta. Takoj, ko smo vstopili v prostor, smo začutili misterioznost in genialnost umetnika. Velika platna pred črnimi zavesami že v prvem trenutku kot celota sprožijo intenzivne občutke, ko pa se poglobiš v vsako sliko, se ti zdi, da si sredi nekega drugega časa, vendar ta ni niti v preteklosti niti v prihodnosti. Navdušeni smo bili nad njegovimi idejami in njihovo realizacijo. Kombinacija brezmejnega domišljije in talenta za vodenje čopiča ustvari

umetnine, ki opazovalce začarajo. Slike iz čudaške dežele so na trenutke zabavne, korak stran pa že grozljive in psihadelične. Z velikim žarom smo po koščkih oprezali za misterioznimi živalmi in skritimi ljudmi, občudovali kombinacije zlepljenih lepenk in kartonov in si rekli, bomo pa še mi kaj takega poskusili. Ob odhodu z razstave nas je presenetil močan naliv, ampak nam ni bilo nič hudega, saj nas je še vedno obkrožal rožnati dim.

Laura Ličer

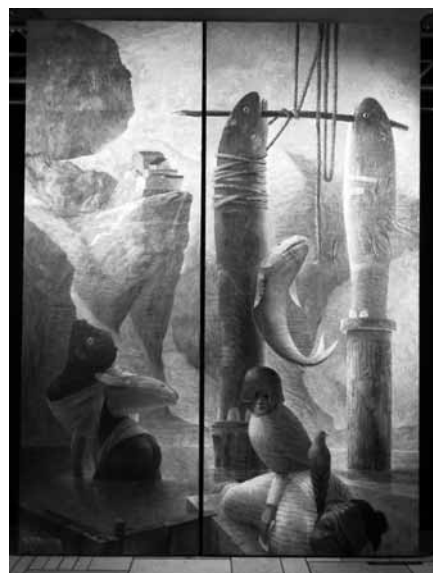

foto: Laura Ličer

ROJEN V YUGI, MONOKOMEDIJA PERICE JERKOVIČA, SITI TEATER

Perica je odličen stand up komik in tudi v tej predstavi je uporabil svoj stari material z dodatki o tem, kako je biti rojen in nato živeti v bivši republiki solidarnosti in enotnosti. Ni mogel mimo primerjave s starim Babilonom in dejstvom, da je eden od vladarjev bil verjetno čefur, saj je kazal vse znake pristnega pripadnika te rase. Življenje v Yugi je imelo po njegovih besedah več prednosti kot slabosti (na primer parni-neparni dnevi). Kljub temu vsak jugo- nostalgik, vključujoč njega samega, zelo pogreša tiste čase, s čemer sva se s prijateljico zelo strinjala. Zdaj, ko pišem te vrstice, sem se zavedel, da sam kot

komik in udeleženec ene od njegovih delavnic v bistvu ocenjujem svojega učitelja, ki me je, to moram priznati, spoznal ne le s pravili in pravilnim obnašanjem pred mikrofonom, ampak tudi opozoril na napake, ki jih delam na odru. Perica sicer nastopa več kot 8 let, ampak se mu je že zgodilo, da kdo ni slišal zanj. Tako da upam, da bo ta članek pripomogel k njegovi (večji) prepoznavnosti, ki je, sodeč po nabito polni dvorani, niti ne potrebuje.

Marko Nakrič in Miša Hrib

foto: arhiv Sititeatra

VLASTA NUSSDORFER: ŽIVI IN PUSTI ŽIVETI

V knjigi, od nakupa vsake gre en evro Belemu obroču, avtorica obravnava sodobno problematiko. Problem predstavi, razčleni, komentira in poskuša rešiti. Vse lepo in prav, samo ob branju se ti zazdi, da so problemi isti kot pred mnogo leti. Še več, isti kot mnogo desetletij ali kar stoletij (z izjemo tehnike, recimo interneta) nazaj; zato se lahko bralec upravičeno vpraša, kje človeštvo dela napako. Veliko izrečenega, veliko storjenega, veliko obravnavanega in veliko »rešenega«. Pa vendar ostaja vse isto

ali celo huje. Isti ali novi problemi, nove žrtve, novi storilci, novi postopki. Popolni negativni perpetuum mobile. In rešitev? Najverjetneje v energiji, mimo materije in odnosov obstoječe družbe.

Peter Pitambar Pangerc

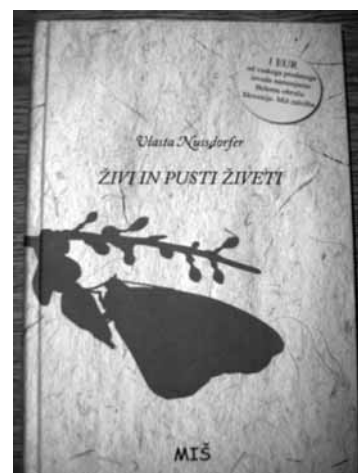

foto: Peter Pitambar Pangerc

RECENZIJA PREDSTAVE JELIZAVETA BAM

V okviru 6. mednarodnega klovnovsko-gledališkega festivala Klovnbuť 2013: Quo Vadis? je v ponedeljek 27. 5. 2013 v Slovenskem mladinskem gledališču potekala ponovitev predstave Jelizaveta Bam (po besedilni predlogi D. Harmsa) v režiji Ravila Sultanova.

Kot nam je že na začetku predstave zelo simpatično razložil tehnik z uvodnim govorom, je predstava sinteza klovnovskega gledališča in drame absurda. Temu primerno nas je opozoril, naj se ne trudimo razumeti, ampak naj si jo dovolimo doživeti. Imel je prav, v svoji absurdnosti in nesmislu postane predstava, ko opustimo svojo težnjo po logičnem razumevanju zaporedij, prava poslastica raznolikosti in smeha. In čeravno se zdi, da nima logično prepletene zgodbe, gledalec čez čas začuti njen smisel in notranjo logiko ravno preko navideznih nesmislov. Ob tem pa v gledalčevih ušesih cel čas odmeva povezujoča nit: »Kje je Jelizaveta Bam?« Izvrstni igralci Ravil Sultanov, Sara Lužovec in Ana Cimperman v svojih likih kažejo različne preobrazbe. Ob tem pa najbolj prevzame Ravil Sultanov, ki briljira v nenehnem preklapljanju med dvema likoma in njunimi klovnskimi podobami. Srečanja med vsemi liki predstavljajo odnose moči ter jih preobračajo. Predvsem zanimive so preobrazbe glavne junakinje, ki pridobi nenadno moč nad situacijo, s tem, ko si nadene rdeč nos. Moč, ki izhaja iz tega, da nima več strahu pred zalezovalci, moč, da vse spreobrbe na glavo, saj jih ne jemlje več resno, temveč jih razoroži, s tem, ko jih popelje v svoj klovnovski svet igre in raziskovanja. Klovn se tako pojavi, ko lik sleče vse preobleke in vloge ter nastopi v svoji iskrenosti in preprostosti. In takrat se zdi, da mu nič ne more do živga.

foto: Rok Gavrilc

023
KRALJI
ULICE

Predstava je magično doživetje z nenehnimi absurdnimi izseki, ki delujejo sila komično in dodobra nasmejejo. S predstavo gledalec vstopi v navidezni svet sanj ali norosti in lahko se sprašujemo, ali je to resničnost ali je ta resničnost bolj resnična kot svet izven gledališke dvorane, kateri deli resničnosti jo sestavljajo, glede na to, iz katerega zornega kota gledamo, glede na to, kdo je gledalec in kdo je pripovedovalec ter ne nazadnje, ali so nesmisli postavljeni na oder za nekoga edina realnost? Izvrstna predstava, ki preseneča in nasmeji. Na veselje tistih, ki so predstavo zamudili, ji bodo jeseni sledile še ponovitve.

Kristina Debenjak

MESTNI MUZEJ IN KOLO STARO 5200 LET

Mestni muzej, v sodelovanju s šopkom sponzorjev, predstavlja nadvse okusno, estetsko in prijetno razstavo 5200 let starega kolesa z osjo. Kolo je bilo najdeno na Ljubljanskem barju in je najstarejše na nivoju svetovne obrtno-industrijsko-kulturne dediščine. Vendar je razstava mnogo večja, njen koncept pa širši,

citiram: »Razstava predstavlja kolo kot enega najpomembnejših tehnoloških izumov; kolo predstavlja na simbolni ravni vrtenja v drugačni razsežnosti časa in prostora.« Vredno ogleda.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

MESTNI MUZEJ IN BMW ART CAR

BMW Slovenija kot nadgradnjo razstave barjanskega kolesa v sodelovanju z Mestnim muzejem predstavlja BMW Art Car. Projekt je fuzija avtomobila in umetnosti prek imen, kot so Jeff Koons, Andy Warhol in drugi. Pričujoči umetniški izdelek je delo Michaela Jagamare Nelsona (1989) in je aboridžinskega porekla. Na ogled do konca junija pred Mestnim muzejem.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

Izza rešetk:

PRENASELJENI ZAPORI

foto: osebni arhiv

Zavodi za prestajanje kazni zapora pri nas so prezasedeni. Po podatkih alternativne študije, ki jo je pripravil dr. Z. Dežman, je bila leta 2009 prezasedenost 142 %, saj je bilo zaprtih 1965 oseb, od tega je bilo 601 oziroma 61 % obsojenih na kazen zapora do dveh let. Govorimo torej o kazni, ki bi formalno izpolnjevala pogoj za nadomestilo zapora z družbeno koristnim delom. Stroški za zaprto osebo dnevno znašajo 74 evrov, kar je 14,1 % več kot leto prej. Dežman nadaljuje, da je v primerjavi z državami Evropske unije v Sloveniji najmanj zaprtih, vendar je Slovenija država z največjim povečanjem zaprtih oseb. Za podatek ponuja primerjavo, da je trend med letoma 2008 in 2009 0,6 %. A zaradi občutka ogroženosti bi državljani raje slišali, da kapaciteta v zaporih zadošča zakonskim standardom, saj računajo, da je za ohranitev varnosti

in reševanje problemov kriminalitete država ustanovila institucije, kot so sodišča, policija, zapori, prevzgojne ustanove ipd. Kriminologija, ki se ukvarja z raziskovanjem kriminalitete, s sodobnimi metodami dela ugotavlja, da opredelitev za potencialna kriminalna dejanja ne gre iskati v genski zasnovi (denimo na osnovi oblike/velikosti lobanje itd.), ampak da je vzroke treba iskati drugje. Iskanje vzrokov je tako izoblikovalo nekaj teorij: biološko, sociološko, teorijo družbenega nadzora, teorijo racionalnega izbora, teorijo etiketiranja in teorijo priložnosti. Vse so si načeloma enotne v iskanju vzrokov v disocialnih družbenih zametkih, ki jih že s prostim očesom lahko zaznamo v socialnih temeljih, vendar si oči raje zatiskamo. Še najraje pred dejstvom, da je disocialnost prisotna v elitnih in vodečih krogih države. Torej, dokler

Laura Likar

mižimo, vsaj tuhtajmo, kako ta problem sploh načeti ...

Gostujoča kolumnista Zuzanna G. Kraskova

024
KRALJI
ULICE

KAJ JE RES IN KAJ NE

Spet krneki. Zadnje čase so poročila na televiziji polna debat okoli zaporov in sodišč. Mogoče se mi to samo zdi, ker sem pač zaprt in imam kup problemov, povezanih s tem. Dogaja se, da govorijo eno, praksa pa je nekaj čisto drugega. Pred kratkim smo na Dnevniku videli, kako »lepo« so urejeni zapori in kako je zaposleno osebje ustrezno pripravljeno in izučeno za posamezno funkcijo, ki jo opravlja. Ja, res, mogoče so to izjeme. Tisti, ki niste imeli te sreče in zadovoljstva, da bi si lahko sami to pobliže ogledali, vam povem, da je to, kar vidite na TV, samo fasada. V resnici je kot dan in noč. Preden pridejo kamere, se pripravi scena, ki je v tem primeru hodnik in dve sobi brez akterjev – zapornikov. Res ni težko malo urediti sceno za kamere. Zakaj ni videti nobenega zapornika? Ker bi se marsikaj slišalo. Vsak ima na zalogi vsaj eno pritožbo. Kamer niti ne bi bilo, če jih ne bi prosili ali zahtevali ali pazniki ali pa napsihirani zaporniki. Roko na srce smo nezadovoljni eni in drugi in zaradi tega nezadovoljstva se dogaja marsikaj. Kako to izgleda v praksi? Z naše strani tako, da imamo pravice, pazniki in vodilni pa obveznosti in naloge, ki jih morajo opraviti. Vsi vemo, da ne more biti nihče vsakemu všeč in tukaj pride do razhajanj, to pa pripelje do prepira. Samo zamislite si, da ste paznik s pendrekom in lisicami (ter včasih) pištolo. Uradni naziv je pravosodni policist. In ko tako igrate šefa, se najde nekdo, ki vam gre na živce in vam mrtvo hladno reče, da mu je zmanjkalo WC papirja in da mu ga prinesite (ha-ha-ha). Bogovi padejo na glavo in morajo to storiti, ker ni drugega, ki bi to lahko storil namesto njega. Skoraj neke vrste sramota za »pravosodnega policaja«. Zakaj vam to razlagam? Ker je smešno in ker tega ne izveste na poročilih. Zaradi teh pravic in dolžnosti pride do prepirov in še česa.

Podobno je s sodišči. Zdaj, ko je vlada na psu in gneča na sodiščih, se spet veliko govori o alternativnem služenju kazni z deli v družbeno korist. To je spet krneki. Vsak dan koga pripeljejo v zapor zaradi neplačane položnice. Zneski so včasih smešni. V uklonilni zapor ljudje prihajajo že zaradi 40 EUR. To je v nasprotju z vsako logiko. Po televiziji govorijo, da pomeni en zaprt državi breme 80 - 120 EUR na dan. V to je vračunano vse (od obrabe zapora, hrane do plač zaposlenih). Če je to res, potem v 30-ih dneh, kolikor traja uklonilni zapor, nekdo, ki ni plačal 40 EUR, državo stane dodatnih 3.000 EUR. Da je vse še bolj smešno, te, ko odsediš ta mesec in (če) še vedno ne plačaš kazni, po 6 mesecih za isto stvar ponovno zaprejo, česar strošek je spet 3.000 EUR. V zaporih je gneča, država pa, namesto da bi denar dala za kaj pametnega, rajši vrže stran 6.000 EUR, ker ji nekdo še vedno dolguje 40 EUR. Pazniki – pravosodni policisti – bodo stavkali zaradi nizkih plač, ki jih država namerava še zmanjšati, saj denarja za to ni. Kaj je res in kaj ni?! Pravijo, da si včasih v zaporu lahko kazni tudi odslužil ali oddelal. Zdaj tega ni. Celotni tisti, ki bi radi kaj delali, da bi nam minil čas (in to za plačilo do 80 EUR na mesec), ne moremo. Dela ni niti za tretjino zaprtih. V priporu imata delo dva od stotih ljudi. Govori se celo, da bo firma, v kateri delajo zaporniki z Doba za drobiž, šla v stečaj. To je še le smešno. Vsi zaporniki delajo za drobiž in celo taka firma propade.

Jakob

Boštjan Cvetič

foto: osebni arhiv

»EHO« IZ TOTEGA KONCA

Vreme je bilo v letošnjem maju in tudi v začetku junija neverjetno kislo, hladno, prav aprilsko, vendar je s tem mišljen april kakšnih dvajset let nazaj, ko je bilo vreme še dokaj stanovitno, kot tudi vremenske prognoze, pa čeprav brez sofisticirane tehnike, ki nam je sedaj na voljo. Mnogokrat se ob tem, kot antipod, iz srca nasmejim mojim brezdomcem, ki vedno s kirurško natančnostjo napovedo prihajajoče vreme. Danes bo zmerno oblačno, z možnostjo neviht in krajevnih ploh, občasno pa se bo tudi razjasnilo. Napoved je univerzalna ...

foto: arhiv Škofijske Karitas

Mnogo let sem že v špaliru z njimi in vedno so daleč najboljši ter najbolj zanesljiv meteorolog. Saj ko oni odložijo bunde, vem, da je to to. Letos smo vsi skupaj samo strumno ugotovili, da vreme bo. Kakšno, to je že pa drugo vprašanje.

In zakaj začenjam pri vremenu in z besedami, ki so največkrat namenjene predvsem temu, da prebijemo monotonijo v bolj ali manj neljubih situacijah? Dnevna vremenska slika je najboljši »fil ruž« in skupni jezik, spet univerzalni. Marela je marela in dežnik je dežnik, v vsem razvitem svetu tako rekoč neizpeta tematika. Pravzaprav se narava malo ali celo »fejst« poigrava z nami, vehementneži, ki mislimo, da vse znamo in zmoremo. Mi, ki bomo vse rešili s pritiski na gumb, bodisi v dvigalu ali recimo v parlamentu. A kateri od teh dveh gumbov je pomembnejši, to je dobro vprašanje. Oba naj bi nas nekam pripeljala ... Kam žel?

»Sutra, malo sutra,« je zelo znan rek iz bivšega skupnega prostora, ki še stoji in bo (ob)stal, kot pribit. Narava igra pač po svojih notah in včasih nam je melodija prijetna, včasih pa povsem mimo. Narava, vreme in brezdomci so zelo, zelo povezani. Nekako kot brat in sestra, v dobrem in slabem. Saj veste, zima, mraz, januar, sneg. Znan scenarij in žal v življenju mnogokrat doživeti ...

Po drugi strani taista narava, včasih smo

ji rekli mati, lahko poskrbi za neverjetna doživetja. Gre za stvari, ki nam jih ponuja v vsakem letnem času in na katere smo morda celo pozabili. S tem mislim predvsem na ljudi iz urbanih okolij, ki s(m)o pozabili na naravo kot na zemljo v svoji prvotni obliki ter na posledične čare/ plodove, ki nam jih lahko podari. V mislih imam vrtove, vrtičkarstvo in vse, kar je povezano s tem, da zemljo obdelujemo in pobiramo plodove. V zadnjih letih se mi zdi zanimiva ideja, ki je kot sedmica na loteriji in vsaj meni izgleda kot nekakšen »New deal« iz Roosveltovih časov. Govori pa v smeri: dajmo (socialno ogroženim) ljudem seme, orodje in zemljo, za ostalo pa bodo poskrbeli sami. Je daleč najbolj fascinantna od vseh možnih, ki nam jih ponujajo vsi t. i. »rešitelji«, od naše prelube dežele naprej pa do krajev v tujini, kjer je sedež t. i. trojk, te nam bodo pomagale, če ne bomo znali delati. Vendar mi znamo delati in ponosni smo, kadar delamo, kot tudi na rezultate dela. Vrnimo na ta način ljudem, še posebej tistim z roba naše družbe, tovrstno dostojanstvo, saj je res, da je vsakršna pomoč dobrodošla. Povedal vam bi lahko še nešteto zgodb o tem, kako težko je najti pogum, potrkati in odpreti vrata ter zaprositi za pomoč. Še posebej, če si še pri močeh, če znaš in zmoreš. Mnogo ljudi pride prepozno, upali so do zadnjega in se oprijemali navideznih obljub in zagotovil. Morda je bilo samo za dan prepozno, pa je zadeva postala pravnomočna. Sledi deložacija, cesta, obup ...

Druga zgodba je seveda ta, kako delo in rezultati ter celo pogled na lasten vrt vplivajo na ljudi, njihovo psiho, koliko temnih trenutkov, depresij ali anksioznosti bi bilo manj ...

Se, ko to prebirate, spomnite kakih žalostnih oči, ki vsakodnevno obupano gledajo z kakšnega okna v t. i. betonskih džunglah? Se morda spomnite tistih zaves, ki se vedno premaknejo, pa pravzaprav ne veste, če ste videli prav, ali ne? Zagotovo se spomnite in ste videli, razen če ste raje namenoma pogledali stran. Česar ne vidimo, ne boli, mar ne! Preprosto ... Če nekako postavim vse pod en sam imenovalec, je zelo preprosta rešitev v semenu, zemlji in delu, za ostalo je tu narava, ne glede na njeno muhavost. Torej delo in vrtovi. Že desetletje zagovarjam tezo, da rešitev brezdomske situacije ni samo v stanovanju oziroma sobi, ampak je brezdomcem treba ponuditi nekaj več, to pa

foto: arhiv Škofijske Karitas

je zaposlitev, delo. Mislim na vsakodnevno osemurno socialno mrežo, ki je zelo trdno vzpostavljena, in velik socialni korektiv, ki pa se ga premalo zavedamo. Znotraj programov, ki jih vodim, je zvezda stalnica, da mora biti v njih zaposlen vsaj en (bivši) uporabnik. Veliko je stvari, ki govorijo temu v prid. V naših brezdomskih programih se vedno nekaj dogaja, dan ni enak dnevu,

foto: arhiv Škofijske Karitas

ampak ko takole povzamem, sem najbolj presenečen nad delom na našem brezdomskem vrtu. Na začetku smo imeli t. i. delavnice na vrtu, potem pa so naši uporabniki kar sami začeli povpraševati, kako in kdaj »naprej«, zelenjava in plodovi pa so kar rasli in še vedno rastejo. Živo se spomnim stavka enega izmed uporabnikov, ki je rekel: »Na tem vrtu pa ne bo plevela!« In veste, imel je prav. Na našem vrtu ni plevela! Samoorganizacija je zaživela in celo brezdomci, ki sedaj to niso več, še vedno pridejo pogledat in kaj postorit, da bo vse tako, kot je treba ... Vrt bo za vedno ostal njihov! Pogled na rastoče bilje, zelenjavo, a tudi na cvetje pove marsikaj. Ostaja le še pogled proti nebu in vremenu, ki je še vedno neznanka in bo tudi vnaprej ... In dali smo jim samo seme, orodje in zemljo, tri stvari pravzaprav, dali smo jim našo trojko! Univerzalno ...

PODPIRAM!

Prodajalka Barbara je o sebi povedala:

»Pri Kraljih služim s prodajo časopisa za vsakodnevne potrebe: hrana, prevoz ..., trenutno pa tudi odplačujem prekršek s pomočjo DKD-ja (družbeno koristno delo). Cenim to možnost, kot tudi spoznanje, da so kljub stiski v državi dobri ljudje, pripravljeni pomagati.«

Kupec je o prodajalki Barbari in časopisu povedal:

»Podpiram ljudi, ki se trudijo na tak način, da prodajajo Kralje ulice. Časopis vedno preberem od začetka do konca. Zmeraj se namreč najdejo zgodbe, ki me presenetijo.«

Pripravila MG

026
KRALJI
ULICE

PISMA BRALCEV

Zdravo vsem pri projektu Kralji ulice, projektu, ki se mi zdi odličan in ga na tak ali drugačen način podpiram že leta. Do sedaj nisem imela slabih izkušenj in je zato današnja slaba izkušnja bila res nepričakovana in neprijetna. Mlad prodajalec je bil neizmerno vsiljiv, agresiven in je čustveno izsiljeval, pri tem pa ti sledil po ulici. Sprva je želel nekaj denarja za pod zob, da že nekaj dni ni jedel. Ob ponujenih nekaj evrih jih je nejevoljno vzel in jezno odvrnil, da bo spet lačen, češ da s tem denarjem ne more nič in bi s prijateljem lahko za 15 € šla v zavetišče prespat in se najest, naj mu plačava teh 15 € za prenočišče za danes. Na koncu se je praktično že drl, opisoval svoje zdravstvene težave in še dalje izsiljeval, da donirava več. Povsem enak postopek je sledil še pri nekaj drugih mimoidočih. Verjamem, da mu lahko v življenju ni in z veseljem pomagam, ko in če lahko, po svojih zmožnostih. A takšno ravnanje me prej odvrne in pusti grenak priokus. Lp, Ana

Pozdravljeni, pogosto se dogaja, da bodisi v uredništvo Kraljev ulice bodisi telefonsko ali na mail društva prejmemo določene pripombe, včasih pohvale, občasno pa tudi kritike na račun prodajalcev, ki izkoriščajo dobro voljo potencialnih kupcev in mimoidočih. Govora je o posameznikih, ki kršijo pravila prodaje, saj ob ponujanju časopisa beračijo, so žaljivi oziroma je njihovo vedenje občasno na meji okusnega. Nekateri med njimi imajo zaradi ponavljajočih se kršitev s strani društva dejansko že izrečeno prepoved prodaje in ne sodijo več med legalne prodajalce časopisa. Na nek način pa se vendarle uspejo dokopati do kakega izvoda časopisa, ki ga potem »prodajajo«, ob čemer, kot že rečeno, ne upoštevajo pravil oziroma jih konstantno kršijo.

Ob priliki smo že poudarili, na kaj naj bodo pozorni ljudje, ki se namenijo časopis vrniti. Najbolj od vsega je pomembno, da so pozorni

na izkaznico prodajalca, ki naj bi jo imel vsak prodajalec pripeto na vidnem mestu. Na njej sta številka in njegova fotografija, s katero se evidentira in s tem obenem izkaže, da je redno vključen v prodajo. Številka s kartice je odtisnjena tudi na izvodu časopisa, ki ga prodaja. V veliko pomoč pri odkrivanju kršiteljev bi bilo, če bi nam kupci z negativno izkušnjo lahko posredovali tudi številko prodajalca. Na ta način bi namreč lahko ugotovili, za koga gre, in se z njim kasneje pogovorili glede kršitve oziroma mu izrekli primerno kazen – opomin oziroma prepoved prodaje.

Kupci se v izogib neprijetnim izkušnjam seveda lahko odločijo tudi za stalnega prodajalca, s katerim imajo dobre izkušnje in od katerega lahko redno mesečno kupujejo časopis.

Ob procesu vključevanja novih kandidatov v vrste prodajalcev morajo ti opraviti uradno uvajanje v prodajo. Najprej jih strokovni delavci seznanimo s pravili, dodatno pa imajo razgovor tudi s predstavnikom prodajalcev, ki jim pojasni, kako stvari potekajo na terenu. Uvajajo se tudi neposredno na terenu, kjer jim pri tem pomaga eden izmed zanesljivih dolgoletnih prodajalcev. Seveda se zna zgoditi, da se ne glede na vse naštetu prodajalci (kot vsi mi) sami odločijo, kako bodo opravljali svoje delo. Vselej se pač najde izjema, ki potrjuje pravilo. Ob tem ni odveč poudariti, da je večina prodajalcev do svojega dela odgovorna in ne podpira teh, ki kršijo pravila, saj žal kršitelji s svojim početjem mečejo slabo luč na vse ostale. Seveda pa kupci, mimoidoči ali kako drugače oškodovani lahko (v primeru, da se čutijo ogroženi, prizadeti ali kako drugače napadeni) pokličejo policijo, saj gre za kršitev Zakona o javnem redu in miru - 9. člen - beračenje na javnem kraju - vsiljiv ali žaljiv način nadlegovanja z beračenjem za denar ali druge materialne dobrine.

V imenu društva, Mirjam Gostinčar (urednica)

LJUDSKA KUHNA - AJDOVE PALAČINKE

Sestavine:

- 5 dag ajdove moke
- 5 dag bele moke
- ščepec soli
- 2 dl mleka
- 1 žlička jabolčnega kisa
- 1,5 žlice oljčnega olja

Priprava:

Iz sestavin umešamo tekočo maso ter na oljčnem olju spečemo palačinke, ki jih namažemo s kislo smetano ter posujemo s kakavom, komur pa ta kombinacija ni všeč, pa jih lahko namaže s kakršno koli marmelado.

Helena Koren

KLOŠARJI - DRAMA V NADALJEVANJIH, 7. DEL

8. prizor (16. prizor)

(S kombijem se pripeljejo v Neum.)

(Pred kombijem.)

Maja: Sonči, kako sem zaspala in lačna.

Šaci, kam gremo v Neumu na večerjo?

Nočem še v hotel. Pojdimo v eno super restavracijo.

Bimbo: Jaz bi burek jedu. Pa kaj, če imamo vse, kar hočemo.

Šaci: Privoščimo si. Pojdimo na tartufe, če jih bomo kje našli, ali pa na drage ribe!

Bimbo: Ej, ej, burek je splaval z ribami! Po vodi.

Cene: Potem pa na sprehod po obali in jutri se bomo kopali. U, koliko kovancev je tukaj. Najraje bi šel z limuzino.

Šaci: Imam idejo. Ko se bomo vračali s Čilipov nazaj v prestolnico, se bomo peljali z limuzino Tonga v Imolo. Tam si bomo ogledali Formulo 1. To je še moja želja. Plačal bom mastno, da se bomo slikal z zmagovalcem.

Soni: A spet se boš ven metal? Kaj pa mi?

Šaci: Ne vem. O vas moram še premisliti. Pojdimo zdaj na bajno pojedino.

Maja: Šaci, a se limuzina Tonga imenuje po otočju vzhodno od Nove Zelandije?

Soni: Kaj je glavno mesto?

Maja: Samo da se spomnim. Nuku'alofa. V Tihem oceanu je. Včasih me je geografija zanimala, a je tudi to padlo v vodo.

Šaci: Limuzina tako dobro zgleda v ameriških filmih in mi je vseeno, a je Tonga a je Bonga. Samo da se notri pije in kadi.

Maja: Objela te bom. Kadar sem vesela, vedno objemam ljudi, če nimam kaj reči.

Šaci: Ne objemaj me, da je spet ne dobim od tvojega Sončka po gobcu. Veš kaj, zadosti je. Pojdimo s taksijem naprej. Še prej moram zmenjati denar v bosanske marke. Bimbo, pojdi mi po najboljše cigare, prosim.

Bimbo: Prjatu, zate vse. A lohk pol še enega pivaka, da ne bom imel odprtih ust kot kakšna sraka? Vse od žeje.

Šaci: Neverjetni ste. Skoz tankamo, jemo pa skoraj nič.

(Ustavi taksi, se odpeljejo.) (Stopi v restavracijo.)

Bimbo: Moje srce se ne stara. Samo obraz je zguban, za dogodivščine pa nisem str.

Cene: Tamle se usedimo. Ja, če si str in bogat je vseen, a mlad v srcu in reven, je pa sranje. Dost takih poznam.

Bimbo: Kaj ga serješ, stari?

Šaci: No, naročil bom morskega psa za vse, pa francoski šampanjec, vi pa lahko

vino, kot ste navajeni. Ali štok kolo. Ja, kolk je tuki vse poceni. Privoščite si. Živel Neum.

Soni: Drek, starine smo, a to še ni najhujše. Stiska, stiska! Po mojem ta naredi ljudi enakovredne kot bogastvo. Ej, Šaci. Vseeno ti zavidam, ker si bogat. Jokam znotraj sebe od bolečine. Mal filozofiram, saj sem enkrat bral tako dobro knjigo sardinske pisateljice, ampak zdaj sem jaz na tem.

(Pride natakter ter naročijo.)

Šaci (sam sebi): Ja, zavist je kot bikoborba. Kar naprej se zaletavaš v rdečo pregrinjalo kot bik. Enkrat si zmagovalec, drugič poraženec. Ves čas si v igri.

Cene: Hvala, gospod natakter. Ne znam hrvaško. Eno pivo. Ne, kar dva prinesite. Hvala. (gostji čez mizo): Kva zijaš, Kitajec!!

9. prizor (17. prizor)

(Vrnitev iz Čilipija do Ljubljane)

Bimbo: Jaz grem prej k spovedi, preden grem na avion. Prmejduš nazaj, Šaci, najdi mi že duhovnika.

Šaci: Prou, prou, bom zrihtu. Saj tuki se vse plača. Tudi tega boš dubu.

Cene: Gremo, taksi čaka. Do letališča gremo.

(V avionu.)

Bimbo: Krucefiks, jaz bom znoru. Cene, kako se temu že reče? Kurkulenca, ne?

Cene: Ja, tud tko lahko rečeš. Drugače se pa reče turbulenca.

Maja: Super, letimo. Prvič letim in se nič ne bojim. Najraje bi letela še na Cook Islandova otočja.

Cene: Kje hudiča pa je spet to?

Maja: Spet v tihomorskem oceanu.

Cene: Tvoja geografija je pa res mal čudna!

Bimbo: O, zdajle sem pa sendvič dobil.

Hvala, hvala, gospa. Jaz sem že lačen kot volk. Gospa, tamle, vidim, da ne boste sendviča jedli. Kar meni ga dajte! A sem preveč nesramen?

Gospa: Izvolite. Meni je slabo.

Bimbo: Tud men je blo. Zdaj me je še malo strah, a hrana vse poteši. Trebuščka pa mam. Rad jem, gospa.

Gospa (ga ima dosti): Ja, ja, ja, pustite me zdaj prosim pri miru.

Maja: Sonči, a spiš? Sonči, kolk te mam rada. Komaj čakam, da bova spet doma.

Soni: Majči, pusti me. Ko bova v Ljubljani, ti bom dal tisoč poljubov.

Lea Artist Mihalič

Zdajle sem čisto invaliden. Psihično in fizično. Nič ne morem.

Šaci: Soni, daj kaj življenja od sebe. Imola nas še čaka.

Soni: Odšli boste brez mene. Jaz se bom klatu po Lublan, pil pa fehtu. Prodaju bom tud cajtenge, ampak bogataškega življenja se več ne grem.

Maja: Pol pa tud jaz ne grem. Saj veš, da vedno ostanem s teboj. Buc, buc, buc Sonči.

Bimbo: Pa taka ljubezen. En brez družga ne morta. Kot sir in salama brez kruha v sendviče ne moreta.

(Vsi se smejijo.)

Cene: Biksaš ga, Bimbo moj. V Lublan boš dal za pir. A ti je ostal še kej pare od Šacija?

Bimbo: Mal pa še. Vse bo za naju in spet bova sedela v gostilni. Čez grlo se bo pijače trlo, smejala se bova, šalila in opravljala ljudi, ki gredo mimo.

Cene: Želu bi si, da bi kej znal v življenju. Zelo dobro znau. Da bi od tega živu. Pisal bi knjige in se dopisoval s prijaznimi pesniki ali pa pel in se družil z največjimi glasbeniki na svetu.

Šaci: To lahko narediš tud, če imaš denar. Vse lahko kupiš.

Cene: Talenta ne moreš kupiti, čeprav v teh časih tudi tega ne veš zanesljivo.

Maja: Cene, kaj pa govoriš? Dostojevski, Balzac, Bach in drugi so pa res talenti.

Samo ne vem, koliko te pisce in pevce še poslušajo. V tem času so umetniki večkrat sami sebi namen. Tega si pa ne želim.

Soni: O, ti moja tepka. Včasih pa res kakšno pogruntaš. Ti Šaci, ti pa kar tiho bodi. Talenta nisi pokazal, usmiljenja pa še manj.

Šaci: Nehvaležnež. Vsem sem dal stanovanja. Zdej naj bom pa še Kristus na križu. Trpel pa ne bom, če že vi trpite. Denar je vse.

(Prispejo na letališče in se odpeljejo domov.)

Barbara Jozelj

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Slikarska razstava Toskana, ki te ljubim, Živa Agrež
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a
KDAJ: 2. 7. - 24. 8.
(otvoritev 2. 7. ob 19.00)

KAJ: Multimedijška razstava Animirani filmi
KJE: Knjižnica Otona Župančiča pritličje, 1. nadstropje, mediateka
KDAJ: 3. 7. - 31. 8.

KAJ: Likovna razstava V deželi Koliščarjev (dela so nastala v okviru tradicionalne likovne kolonije DFG Ig)
KJE: Knjižnica Ig, Banija 4, Ig
KDAJ: 15. 7. - 21. 9.

KAJ: AVA, razstava diplomantov Akademije za vizualne umetnosti
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7
KDAJ: 5. 7. - 18. 8.

KAJ: TV, skupinska mednarodna razstava - kustosinja Alenka Gregorič
KJE: Mestna galerija, Mestni trg 5
KDAJ: 27. 6. - 22. 9.

Razno

KAJ : Knjižnica pod krošnjami 2013 (<http://www.knjiznicapodkrošnjami.si/2013/main.php?content=dogodki>)
KJE: park Tivoli, Trnovska plaža, Ljubljanski grad, park Tabor, Španski borci, Tobačna 001
KDAJ: 31. 5. - 1. 9.

Ljubljanski grad, bralna glasba v živo, ob nedeljah ob 11.00:

- 7. 7. >> Jošt Drašler na kontrabasu
- 14. 7. >> Goran Krmac na tubi
- 21. 7. >> Erazem Grafenauer na kitari in lutnji
- 28. 7. >> Duo Najoua - Ana Kravanja in Samo Kutin na kalimbah

Janet

Park Tabor, glasno branje za bralce v letih, ob petkih od 10.30 do 11.30:

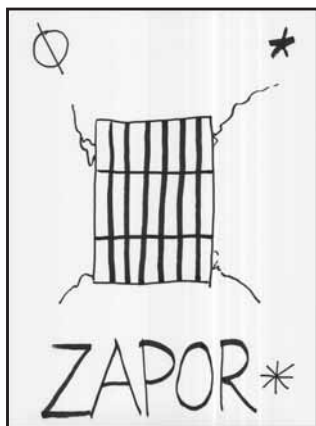
- 28. 6. >> Jorge Bucay: Ti povem zgodbo
- 5. 7. >> Tea Obreht: Tigrova žena
- 12. 7. >> Branje kresnikovega nagrajenca
- 19. 7. >> Branje kresnikovega nagrajenca
- 26. 7. >> Jonas Jonasson: Stoletnik, ki je zlezal skozi okno in pobegnil

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org

028
KRALJI
ULICE

NIKOV CESTNI TAROT 7

Med zapuščino našega striparja Nika Kneza je tudi načrt za zbirko 36 kart, ki naj bi po avtorjevem mnenju prikazovale najpomembnejše pojme cestnega življenja. Vsak mesec tu objavljamo tri od teh kart. K vsaki je Nikov prijatelj Marko - Kavica zapisal še nekaj besed svojega komentarja.

Zapor je majhen zaprt prostor, kjer te pazijo, da ne uideš. Več ne smem povedati, ker delam za globe.

Plen je lahko majhen kamenček ali cel planet. Hudič pleni po zemlji in jemlje stvari, ki mu ne pripadajo. Res ne bi bil rad hudičev plen. Več ne smem povedati, ker delam za ruske orle.

Joker je figura, ki paše povsod in so ga vsi veseli. Več ne smem povedati, ker delam za afriške vrabce.

OGLASNA DESKA

Juhu, poletje je tu. Med sprehajanjem po ljubljanskih ulicah se ustavite na Poljanski cesti 14, kjer vas pričakuje prenovljena in razširjena Posredovalnica rabljenih predmetov. Tam dobite najrazličnejše drobnarije, knjige, igrače, starine, umetnine in po novem tudi oblačila. Če imate kaj odveč, pa nam lahko tudi donirate.

Nudim fizično pomoč pri različnih opravilih. Pokličite na tel. 031 226 411, Elvis Aaron

Potreboval bi manjši (mini) hladilnik, če bi mi ga lahko kdo podaril. Že vnaprej hvala, pokličete pa me lahko na tel. 051 208 638, Andrej

Kupim Tomos avtomatik za nizko ceno. Tel. 070 626 701

Na vrtu vam nudim pomoč (vrtnarjenje, obrezovanje, obžagovanje) z vašim orodjem za primerno plačilo. 030 344 320, Mare

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena v marcu izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti.

Naročila nanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je že možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interese, da je v prednovoletnem času izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

Na fotografski razstavi Kralj sveta avtorja Mihe Mallyja v Kinu Šiška smo uzrli tudi našega Iva!

foto: Maja Vižintin

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Črno v angleškem jeziku,
- (2) taborišče, po nemško,
- (3) zastopnik zavarovalnice ali vohun, denimo filmski James Bond,
- (4) ljubkovalno slovensko moško ime za Cene,
- (5) pomanjševalnica za krta.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Šale

»Sem slišala, da si se ločila! Ali je to res?«
 vpraša ena prijateljica drugo.
 »Seveda,« odvrne ta, »do mene se je
 vedel, kot da sem pes.«
 »Nemogoče!«
 »Prisežem! Od mene je zahteval, da sem
 zvesta!«

Zmajček

ZOO

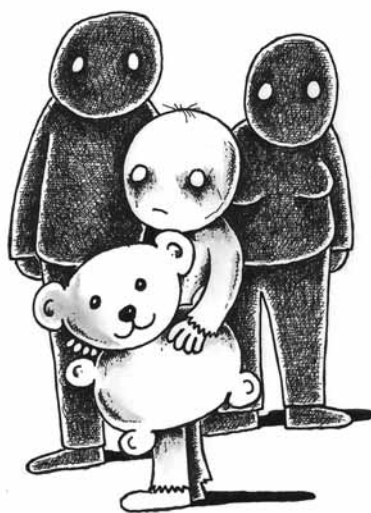
»Kako se počutiš v novi hiši?«
 »Približno tako kot v živalskem vrtu.
 Žena ima v garaži jaguarja, v omari
 plašč iz leoparda, v predsobi čevlje iz
 krokodila, pred TV v naročju boža čivavo,
 v postelji pa ima osla, ki vse to plača.«

Helena Koren

Deratizacija

»Gospa, po hišah skrbim, da ne bi bilo
 miši.«
 »Oprostite, pri nas ni nobene miši, ker
 ima moj mož vsako jutro mačka!«

Jani Zupan

© JANNE
KARLSSON

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Pevka Dremelj,
- (2) glavno mesto Armenije,
- (3) bela barva, lastnost belega,
- (4) narkotično sredstvo za kratkotrajno omamo,
- (5) država na severu amerike (gl. mesto Ottawa),
- (6) velik tropski aromatični sočni sadež.

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Aforizmi

V PREJŠNJI DRŽAVI SEM SE BREZPLAČNO ŠOLAL, SEDAJ, V NOVI DRŽAVI
 PA BREZPLAČNO DELAM.

Gregor B. Hann

LEPO SO NAS OPETNAJSTILI, KAKO NAS BODO ŠELE OŠESTANJASTILI.

N2

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Alain Novak iz Limbuša, Zorka Kljun iz Britofa, Branka Botič, Alma Anžič in Matevž Šparovec iz Ljubljane in Božislava Novak iz Maribora.

WHAT THE HELL ARE YOU DOING, YOU LAZY BUM ?
WE WON'T EVEN GIVE YOU A DIME !! GET UP, LOSER !!

I'M SORRY TO
BOTHER YOU GUYS.
I'M MERELY BEGGIN'
FOR A CHANGE ... !!

JANNE
KARLSSON

MARIJAN IN LAURA

Ljubezen, svoboda, navdih, mi dajejo moč
za delo.

